

HOSPITAALI

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin
HENKILÖSTÖLEHTI

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts
PERSONALTIDSKRIFT

4 | 2010

Näin käy kesäsijaisten perehdytys Loimaalla

Sairaaloiden kesäsijaisten perehdyttäminen on vaativaa työtä. Kysyimme Loimaan aluesairaalasta, kuinka kesätyöntekijöiden perehdytys siellä hoidetaan.

Lue lisää >> sivu 4

Salon aluesairaalan uudisosa käyttöön

Salon aluesairaalan uudisosan 6 750 neliömetrin tilat otettiin pääosin käyttöön toukokuun puolivälissä. Tilavuutta uusissa tiloissa on 24 700 kuutiometriä. Täysi hyöty uudisosasta saadaan, kun parhaillaan saneerattavina olevat noin 2500 neliön tilat saadaan ensi keväänä käyttöön.

Lue lisää >>> sivu 7

Haiti ei Annelilta unohdu

- Olin jo viitisentoista vuotta pohdiskellut, että kunhan elämäntilanteeni sallii, lähdän mukaan kansainvälisiin avustustehtäviin, valottaa kättilö Anneli Skovbjerg TYKSin naistenklinikalta haaveitaan.

Lue lisää >> sivu 11

Perehdytys osaamisen perustana

Kesälomakausi on alkanut ja sijaisiksi rekrytoitu sekä valmiita työntekijöitä että suuri joukko opiskelijoita. Opiskelijoiden oikeuksista potilashoidossa on selkeät ohjeistukset. Koska kesä on lyhyt ja perehdytettävää paljon, se asettaa suuria haasteita perehdytykselle.

Salon aluesairaala toteutettiin syksyllä 2009 kehittämissuunnitelman (Kirto), jossa kartoitettiin kirurgisen toiminnan ongelma-alueita ja ongelmien syntymekanismia. Projektin yhtenä tuloksena perustimme moniammatillisen työryhmän kehittämään systemaattista perehdytystä Salon aluesairaalaan.

Perehdytyksen tärkein asia on potilasturvallisuus, joka perehdytyksen puuttuessa näkyi virheinä sekä osaamisen ja tiedon puutteena. Taloudellisuuden näkökulma esiintyi erityisesti työn hidastumisena ja tehokkuuden laskuna.

Kesällä työtaakka jakautuu usein epätasaisemmin kuin muina aikoina. Perehdytyksellä pyritään jakamaan työpainetta mahdollisimman tasaisesti kaikkien kesken tietenkin huomioiden olemassa olevat ohjeistukset. Kesäajasta sitoutuminen työhön taataan perehdytyksen avulla; mitä enemmän sijainen kokee epävarmuutta ja epätietoisuutta, sitä vaikeampi on tuntea kuuluvansa joukkoon ja kykenevänsä hoitamaan tehtävänsä.

Työryhmässä päivitimme ja uusimme perehdyttämisaikataulumme. Olemassa olevia systeemejä tehostettiin, laajennettiin sekä yhdistettiin tukemaan eri ammattiryhmien välistä toimintaa. Uutena asiana halusimme korostaa perehdytyksessämme eri ammattiryhmien toiminnan tuntemista ja yhteistyön sujuvuutta, koska työtä tehdään yhdessä. Yhdessä tekeminen ja toinen toisiltaan oppiminen ovat perehdytyksen perusasioita.

Vastuuhenkilöiden nimeäminen on tärkeää, muuten perehdytys jää helposti tekemättä. Jokainen uusi työntekijä ja sijainen on yksilöllinen oppija ja tämä tulisi arvioidaan perehdytyksen etenemisessä. Tässä vastuuhenkilöllä on merkittävä rooli.

Perehdytys omaa vastuuta ja itseohjautuvuutta ei voi liikaa korostaa. Jokaisen uuden työntekijän ja sijaisen tulee saada perehdytys ja pitää itse kiinni tästä oikeudesta. Perehdytys on lukea saamansa perehdytyslomake ja siten varmistaa oma perehdytyksensä. Kysyminen ja asioiden selvittely ovat osa perehdytystä. Perehdytys omaa vastuuta ja sitoutumista työryhmämme vahvisti sillä, että esimerkiksi kirurgiaan tuleville kesälääkäreille lähetettiin uudistettu perehdytysmateriaali kotiin pari viikkoa etukäteen tutustuttavaksi.

On tärkeää, että perehdytykseen panostetaan ja sen merkitys tiedostetaan työyhteisöissä, sekä nähdään se hyöty, mikä hyvällä perehdytyksellä saavutetaan.

Anne Hedman
johtava ylihoitaja
Salon aluesairaala

Introduktionen är grunden för kunnandet

Semesterperioden har börjat och som vikarier har rekryterats både sådana som är färdiga med sin utbildning och en stor grupp studerande. Det finns klara regler för de studerandes rättigheter inom patientvården. Eftersom sommaren är kort och det finns många som skall skolas in så ställer det stora krav på introduktionen.

På Salo kretssjukhus förverkligades hösten 2009 ett utvecklingsprojekt (Kirto), där man kartlade problemområdena inom den kirurgiska verksamheten och mekanismerna för hur problemen uppstod. Som en följd av projektet inrättade vi en multiprofessionell arbetsgrupp för att utveckla den systematiska introduktionen på Salo kretssjukhus.

Den viktigaste saken vid introduktionen är patientsäkerheten, i den noterade man i de fall där introduktionen saknades brister i både kunskapen och kännedomen. Den ekonomiska aspekten syntes framför allt så att arbetet gick långsammare och effektiviteten sjönk.

Under somrarna fördelar sig arbetsbördan ofta ojämnare än under andra tider. Genom introduktionen försöker man fördela arbetspressen så jämnt som möjligt mellan alla med beaktande av de gällande instruktionerna. Med hjälp av introduktionen garanterar man sommarvikariernas engagemang till arbetet; ju mera vikarien lider av osäkerhet och oklarhet, desto svårare är det att känna att man tillhör en grupp och kan klara av sina uppgifter.

I arbetsgruppen uppdaterade och förnyade vi vårt introduktionsmaterial. De system som fanns effektiviserades, utvidgades och kombinerades så att de skulle stöda samver-

kan mellan de olika yrkesgrupperna. Som en ny sak ville vi i vår introduktion betona kännedomen om de olika yrkesgruppernas verksamhet och betydelsen av ett smidigt samarbete dem emellan, eftersom arbetet utförs tillsammans. En av grundstenarna i introduktionen är samarbete och att lära av varandra.

Det är viktigt att utse en ansvarsperson, annars blir introduktionen lätt ojord. Varje ny anställd och vikarie är en individuell person som skolas in och det här bör man vara i stånd till att bedöma när introduktionen framskrider. Här har ansvarspersonen en viktig roll.

Man kan inte nog betona den inskolades egna ansvar och självstyrning. Varje ny anställd och vikarie skall få introduktion och själv hålla fast vid den här rättigheten. Det är den inskolades skyldighet att läsa den introduktionsblankett som han eller hon fått och på så sätt försäkra sig om sin introduktion. Att fråga och att ta reda på saker är en del av introduktionen. Vår arbetsgrupp förstärkte den inskolades egna ansvar och engagemang så att man ett par veckor på förhand skickade hem det förnyade introduktionsmaterialet till exempel till sommarläkare som kommit till kirurgiska enheten så att de på förhand kunde bekanta sig med det.

Det är viktigt att man satsar på introduktionen och att man informerar om dess betydelse i arbetsgemenskapen och att man ser den nytta som man har av en god introduktion.

Anne Hedman
ledande översköterska
Salo kretssjukhus

SISÄLTÖ 22.6.2010

Kuukauden kirjoitus: Perehdytys osaamisen perustana.....	2
Månadens skrivelse: Introduktionen är grunden för kunnandet.....	2
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstölle.	3
Halikolle salibandyn SM-pronssia	3
Kaksi uutta hoitoketjua julkaistu	3
Henkilöstöpolitiikka kiinnostaa	3
Potilaan runosuonesta	4
Näin käy kesäajastaisten perehdytys Loimaalla	4
Korvapolilla ahkeria pyöräilijöitä	4
Åbolands operationer stoppas för fem veckor	5
Terveystieteiden kansainvälinen kongressi 2011 Turussa	5
Kesäajan toiminta	5
Tulospalkkioissa luvassa välivuosi	6
Organisaatiouudistuksen tilanne.....	6
TYKSin naisille lentopallonpronssia	6
Salon aluesairaalan uudisosa käyttöön	7
Robotti on hyvä hanslankari	8
”Kännykkäkokeilusta” hyviä tuloksia	8
Luovuus toimintaterapeutin työkaluna	9
Kuntovitosella komea edustus	9
Haitti ei Annelilta unohdu	10
Palkittuja	10
Sytomyssyt suosiossa	11
Virve-päällikkönä 24 tuntia vuorokaudessa	11
Terveystarjottimelta työvälineitä potilasohjaukseen	12
Tavoitteena haavakeskus	12
Psykiatriassa ansiokas koulutuspaketti	13
Sarvesta härkää: Poliitiikka? Strategia? Taaska tätä?.	13
Kansainvälinen ravitsemustieteen palkinto Isolaurille ja Salmiselle	13
Vuoden 2009 menestyjät palkittiin	14
Taas rannalla ruikutettiin	16

KANSIKUVASSA: Innokkaat kalaemelit Olli Mäkilä ja Kimmo Jaakola. Lue lisää sivu 16. (Kuva: Matti Hyypä)

HOSPITAALI – Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstölehti – Personaltidskrift för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt. 4. vuosikerta. Julkaisija: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri. Toimitus: Päätoimittaja Esa Halsinaho, puh. (02) 313 1083, esa.halsinaho@tyks.fi. Toimitussihteeri Markku Näveri, puh. (02) 313 3119, markku.naveri@tyks.fi. Toimituskunta (suluissa varajäsen): Mervi Haarala (Leena Kähäri), Esa Halsinaho, Mirja Hovirinta (Sari Rannikko), Anneli Lautaro (Juhani Lahti), Markku Näveri, Nina Vainio, Marja-Leena Veijola (Marjo Wittfooth). Taitto ja toimitus: Sek Pro Oy. Ruotsinkieliset jutut: Mathias Luther (Inter Folia Press). Paino: I-print Oy, Vaasa. Painos noin 10 000 kpl. Jakelu: Itella Oyj. Osoitteet: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin osoiterekisterit. Osoitteenmuutokset: VSSHP:n työntekijät ilmoittavat esimiehelleen, muut lehden saajat osoitteen tiedotus@tyks.fi tai puh. (02) 313 1103. Toimituksen osoite: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Viestintäyksikkö, PL 52, 20521 Turku. Ilmestymisen: 8 kertaa vuonna 2010. ISSN 1796-8062. Seuraava lehti ilmestyy 13.9.2010, aineistopäivä 31.8.2010.

Kuva: Markku Näveri

Olli-Pekka Lehtonen siirtyy Tyks-Sapan toimitusjohtajan tehtävästä sairaanhoitopiiriin johtajaksi.

Tästä on hyvä jatkaa

Hyvät työtoverit. Sairaanhoitopiiriin valtuusto valitsi minut 15.6. sairaanhoitopiiriin johtajan virkaan.

Tulen ottamaan viran vastaan niin nopeasti kuin se käytännössä on mahdollista ja aloitan lähimpien työtovereideni kanssa perehtymiskeskustelut jo ennen sitä.

Meillä on hieno tehtävä: "Lisäämme väestön terveyttä, elinvuosia ja sosiaalista hyvinvointia". Toimintamme on yhteistyötä ja siksi meidän pitää tuntea toisemme, mutta myös toimia yhtenäisesti: "hyvä johtaminen ja yhtenäinen toimintakulttuuri". Lähimpiin työtovereihin ja sidosryhmiin tutustumisten lisäksi tulen syksyllä vierailemaan työyksiköissä koko piiriin alueella.

hyväksi. Parannamme koko ajan toimintatapojamme, mutta meidän on tehtävä työmme hyvin jo nyt.

Potilaslähtöisten ja tehokkaiden palveluiden painottaminen tulee edellyttämään keskittymistä ydintavoitteisiin. Niistä meidän on oltava yksimielisiä ja siihen pääseminen edellyttää kuuntelemista ja toistemme näkökantojen ymmärtämistä. Siksin toistemme tunteminen on tärkeää.

Potilaiden tutkiminen ja hoitaminen on palveluammatti. Johtaminen on omistajien, asiakkaiden ja henkilöstön palvelamista.

Olli-Pekka Lehtonen

Kuva: Tytti Tuppurainen

Pronssimitalistienkin on helppo hymyillä. Takana vas: Janne Viennonon, Juhani Koivu, Katja Hotokka, Janne Santalahti, Jussi Packalen, Riku Hurme, Pekka Makkonen, Kalle Salminen. Edessä vas: Matti Holopainen, Virve Haapasalmi, maalivahti Jussi Kivellä, Mikko Nieminen, Jaana Salminen.

Halikolle salibandyn SM-pronssia

Markku Näveri

Halikon sairaala järjesti tänä vuonna Suomen suurimman psykiatristen sairaaloiden urheilutapahtuman, psykiatristen sairaaloiden salibandyn SM-turnauksen 15.–16. toukokuuta. Turnauksen virallisena järjestäjänä toimi psykiatrian tulosalueen liikuntayhdistys ry., johon kuuluu Halikon sairaalan ja psykiatrian tulosalueen henkilökuntaa. Turnausjärjestelyissä käytettiin osin vapaaehtoisvoimia, lisäksi liikuntayhdistyksen apuna oli myös paikallinen salibandyseura.

Osallistujia turnauksessa oli noin 200 ympäri Suomea. Eri

sairaalaorganisaatioita oli mukana 16, kaukaisimmat joukkueet Oulusta ja Kuopiosta.

Jos sujuivat järjestelyt hyvin, mainiosti sujui myös kentällä, sillä Halikon sairaala sijoittui turnauksessa hienosti kolmanneksi.

Lopputaulukko:

1. TAYS
2. Oulu
3. Halikko
4. Moisio
5. PHSOTey
6. HCN
7. Seinäjoki
8. Mikkeli
9. Vanha Vaasa
10. Kellokoski
11. Niemikotisäätiö
12. Kupittaa
13. Jyväskylä
14. Jorvi
15. Niuva
16. Annes

Kaksi uutta hoitoketjua julkaistu

Sairaanhoitopiiri julkaisi toukokuussa kaksi uutta yhtenäistä hoito-ohjetta terveydenhuollon ammattilaisten käyttöön.

Toinen ohje on laadittu ikääntyneen henkilön huimauksen ja kaatuilun diagnostiikkaan ja hoitoon. Toinen ohje on tehty päihkeitä käyttävien nuorten hoitoon ohjausta varten.

Terveydenhuollon ammattilaiset saavat ohjeet käyttöönsä internetin kautta osoitteessa <http://hoitoreitit.vsshp.fi/>. Sairaanhoitopiiri on julkaissut jo 38 hoitoketjua ja kahdeksan muuta on valmisteilla.

Henkilöstöpolitiikka kiinnostaa

Onnistunut Hepo-päivä

Sairaanhoitopiirissä käynnistettiin v. 2007 henkilöstöpolitiikan kehittäminen. Tietyistä olosuhteista johtuen työ jäi alkumetreille. Nyt, pienen tauon jälkeen, onkin tullut aika taas käynnistää henkilöstöpolitiikkamme työstäminen.

Politiikan luominen haluttiin käynnistää vuorovaikutteisessa "Hepo-päivässä" (=HENkilöstöPOLitiikka). Päivän aikana oli tarkoitus mm. pohtia, millaista olisi hyvä henkilöstöpolitiikka sekä ideoida konkreettisia asioita, joita tulisi sisällyttää piirimme henkilöstöpolitiikkaan. Pohdintaa ja luomistyötä merellisissä tunnelmissa Viking Linella.

Hepo-päivään toivottiin osallistujiksi henkilöitä, jotka halusivat olla mukana vaikuttamassa koko sairaanhoitopiiriimme henkilöstöpolitiikkaan / henkilöstöohjelmaan. Osallistujia haettiin intrassa julkaistulla hakuilmoituksella. Yhteisen henkilöstöpolitiikan luomiseen kaivattiin monipuolista kentän näkemystä: osallistujia eri ammattiryhmistä, eri yksiköistä, juuri taloon tulleita, kokeneita konkareita tai jotain siltä väliltä. Tärkeintä oli, että osallistujat olisivat kiinnostuneita ja innostuneita yhteisen henkilöstöpolitiikkamme kehittämistä. Mitä enemmän saisimme erilaisia näkökulmia kasaan heti aloitusvaiheessa, sitä parempi todennäköisesti henkilöstöpolitiikkamme tulisi.

"Hakemuksia" Hepo-päivään saapui noin 60, mikä oli tosi positiivista. Tosin ikävää oli se, että emme voineet ottaa kaikkia halukkaita mukaan. Valitsimme osallistujat siten, että meillä olisi mahdollisimman kattava edustus mm. eri tulosalueilta ja eri ammattiryhmistä.

Hepo-päivään osallistui 32 motivoitunutta henkilöstöpolitiikan kehittäjää. Fiilis päivän aikana oli aivan loistava. Luomistyö alkoi räppäämällä ja päättyi porkkana- ja keppiesitykseen, ja siinä välissä todellakin kehitettiin henkilöstöpolitiikkaa. Työskentelystä syntyi erittäin hyvä pohja henkilöstöpolitiikan kehittämiseksi.

Hepo-päivän jälkeen henkilöstöpolitiikan työstämistä jatkaa erikseen nimettävä henkilöstöpolitiikan ohjausryhmä. Poliitiikka antaa valmistuttuaan linjauksia mm. rekrytointiin, työhyvinvointiin, henkilöstön kehittämiseen, työsuojeluun, turvallisuuteen sekä palkka- ja palvelussuhdeasioihin. Poliitiikka linkittyy tietenkin vahvasti VSSHP:n strategiaan.

Toivon, kuten moni muukin Hepo-päivän osallistuja, että henkilöstöpolitiikkamme olisi mahdollisimman konkreettinen ja sen toteuttamisesta tulisi jokaiselle hyvä fiilis. Ja vieläpä sellainen tunne, että olemme ylpeitä siitä, että saamme olla töissä VSSHP:ssä.

Tuhannet kiitokset teille kaikille osallistujille. Valoitte osaltanne uskoa siihen, että yhteistyöllä me teemme sairaanhoitopiiristämme aina vain paremman työpaikan.

Aurinkoista kesää kaikille!

Nina Vainio
henkilöstöjohtaja

Nappiin meni

Oi jospa oisin saanut olla mukana! Ainakin palaute oli sitä luokkaa, että Hepo-risteily oli täysosuma. 28 palautelomaketta, 28 positiivista, tyytyväistä ja kiittävää palautetta:

"Uskomatonta, välitön ja avoin ilmapiiri, ruohonjuuritason ääni kuului, väkeä eri yksiköistä, eri ammattiryhmistä ja eri portailta, fantastinen päivä, keskustelua, ideointia, täyttä asiaa huumoria unohtamatta, hyvin suunniteltu ja rakennettu päivä, oikeita asioita tosi paljon. Päivä on auttanut jäsentämään Hepon osa-alueita ja antanut paljon ajatuksia". Hepo on valjastettu.

Potilaan runosuonesta (TYKS 9.3.2010)

*Käytävällä, kellon alla
mull on paikka, potilaalla
vuode mitä tukevin,
käytössäni kuitenkin.*

*Siinä monta hoitajaa
obitseni porbalttaa
joskus jopa "tobtorin"
kulkijoissa havaitsin.*

*Hän se kaulaan viivan piirtää
suunnitelman iboon siirtää,
mistä käydään leikkaamaan
ja struumaa ulos kiskomaan.*

*Tobtorille ebdotuksen,
lausun kainon toivomuksen:
Vaikka löysäs keikkuu pää,
niin laulunääni säästääkää!*

*Ilman ruokaa olla saa,
kun leikkausta odottaa.
Pitkän päivän kärsii vaan,
jo tottuu vatsan kurinaan.*

*Sitten väbän yllättäin
tapabtua alkaa näin:
sinut sänkyyn pakataan
ja siitä bissiin pukataan.*

*Niellä ebdit kuitenkin
jonkun pikku tabletin
läbtiäisiks beittää suubun
eikä aikaa ole muubun.*

*Vilkeuu seinät tunnelin
vaubti mitä melkoisin
tällä lailla alla maan
mennään toiseen sairaalaan.*

*Silloin katkee filmi multa
eikä kerro järkikulta
mitään muistikuvaa tästä
betkisestä tärkeimmästä.*

*Herään vasta osastolla
onpas oikein bönntti olla.
Aivan hiljaa maata saa
väliin iban kuvottaa.*

*Kasvaa paine alapään
pitäis päästä pissimään.
Ylös et voi nousta siitä
"sorsan" kans ei taito riitä.*

*"Viralliset valvojat"
yöllä vessaan auttavat.
Ei näissä puubis useinkaan
oo tyttöseuraa ollutkaan.*

*Sitä mietin pubki pääni,
ettei menis laulun ääni,
koska kobta keikkaa pukkaa,
vabinko, jos äänen hukkaa.
Panu Helariutta*

Näin käy kesäsijaisten perehdytys Loimaalla

Juha Syrjä

Sairaaloiden kesäsijaisten perehdyttäminen on vaativaa työtä. Kysyimme Loimaan aluesairaalaista, kuinka kesätyöntekijöiden perehdytys siellä hoidetaan.

– Osastollamme on tänä kesänä kolme sijaista. Lisäksi meille siirtyy hetkeksi kaksi hoitajaa muilta osastoilta. Pääperiaatteena on, että kesätyöntekijöiden apuna on ensimmäisen viikon ajan tavallaan kokopäivätoiminen perehdyttäjä, eli kesäsisajaiset työskentelevät työvuorossaan ylimääräisenä hoitajana kokenemman hoitajan työparina, selvittää Loimaan aluesairaalan ensiapupoliklinikan osastonhoitaja **Sirkka Ristimäki**.

– Uusien työntekijöiden apuna ovat myös perehdytyskansiot. Aina keväällä, ennen kuin kesäsisajaiset tulevat, käymme kansioiden sisällöt tarkasti läpi ja päivitämme ne ajan tasalle.

– Eniten perehdytysaikaa vaatii nykyään erilaisten ohjelmien käyttämisen opettelu. Onneksi kaikki tämän kesän sijaisemme ovat olleet jo aiemmin opiskelijoina työharjoittelussa joko meillä tai muualla sairaanhoitopiirissä. Nämäkään asiat eivät tule heille ihan uutena asiana, Sirkka kertoo.

Millaisia ominaisuuksia vaaditaan hyvältä kesäsisajaiselta?

– Ennen kaikkea heiltä vaaditaan aktiivisuutta sekä avoimuutta uusille asioille ja uuden oppimiselle. He tuovat paljon hyvää mukanaan! He ovat nuoria, aktiivisia ja innokkaita sekä juuri oppinsa saaneita, joten he tuovat tullessaan paljon uutta

tietoa ja uusia ajatuksia. Parhaassa tapauksessa he kyseenalais-tavat tekemisiamme ja pistävät meidät miettimään, voisiko joitakin asioita tehdä toisin, Sirkka sanoo.

Perehdytys jatkuu läpi kesän

– Pyrimme aina perehdyttämään kesäsisajaisemme mahdollisimman hyvin. Onneksi täällä kaikki ovat hyvin myöntyväisiä jakamaan niin sanottua hiljaista tietoa, sanoo puolestaan Loimaan aluesairaalan konservatiivisen blokin hallinnollinen osastonhoitaja **Bettina Klemelä**.

Bettinan johtamalla sisätautien osastolla työskentelee tänä kesänä kolme sijaista: kaksi sairaanhoitajaopiskelijaa ja yksi sijainen toiselta suljettavalta kirurgiselta osastolta.

– Nämä sairaanhoitajaopiskelijat olivat meillä jo keväällä työharjoittelussa. Monet asiat ja talon tavat ovat heille jo tuttuja. Käyn heidän kanssaan keskustelua lähinnä heidän uudesta roolistaan ja siitä, mitä saa tehdä ja mitä ei. Käytännön perehdytys on meillä luonnollisesti kaikkien kokenempien hoitajien vastuulla ja se jatkuu läpi kesän. Lisäksi ne, joilla on oma tietty vastuualueensa, huolehtivat sen osion perehdyttämisestä.

– Jos osasto ei ole kesäsisajaiselle ennestään tuttu, käymme ennen työnteon alkua läpi – myös kirjallisesti – kaikki mahdolliset perusasiat työvuorolistakoodeista ja lääkkeiden annosta aamujen, iltojen ja öiden työjärjestyksiin; mitä kuuluu tehdä milloinkin, mitä kaikkea pitää huomioida, kun potilas tulee päivystyksen kautta osastolle, minkälaisia ovat tämän osaston potilasryhmät ja niin edelleen, Bettina luettelee.

– Meillä on hyväksi havaittu perehdytyslistat, jossa on selvät vaiheet ja tavoitteet. Käytännössä kaikki ei tietenkään aina suju niin kuin on suunniteltu: kesäsisajaisen pitäisi olla ensimmäisessä iltavuorossa ylimääräisenä hoitajana, mutta vuorosta saattaakin olla joku kipeänä. Ja sekin on aivan luonnollista, että jos ensimmäisinä päivinä tulee tosi paljon uusia asioita, niitä joutuu matkan varrella vähän kertaamaan.

Sirkka Ristimäen tavoin Bettina Klemelä on vankasti sitä mieltä, että uudet työntekijät tuovat aina tullessaan jotakin uutta ja positiivista.

– Kyllä sieltä aina tulee uusia näkökulmia. Toiset meistä kuuntelevat heitä enemmän, toiset vähemmän, Bettina sanoo.

Kuva: Raine Virtanen

Perehdyttäjät ja perehdytettävä Loimaan aluesairaalan aurinkoisella pihalla. Vasemmalta osastonhoitaja Sirkka Ristimäki, hallinnollinen osastonhoitaja Bettina Klemelä ja sairaanhoitajaopiskelijä Eve Ylösmäki.

Korvapolilla ahkeria pyöräilijöitä

Markku Näveri

Pyörällä töihin -kilpailun 2010 palkinnot jaettiin perjantaina 11. kesäkuuta. Varsinaissuomalaisen työpaikkojen väliseen kestävästi liikkumisen kilpailuun osallistui tänä vuonna 270 työpaikkaa.

Kilpailuun osallistuttiin useimmiten kävellen tai pyöräillen, mutta mukaan mahtui myös sauvakävelyä, rullaluistelua, juoksua ja jopa yksipyöräilyä.

Kilpailuun osallistuneet työpaikat jaettiin neljään sarjaan työntekijämäärien mukaan, ja TYKSin korvapoliklinikka osallistui sarjaan 21–100 työntekijää. Poliklinikan 22 työntekijästä kisaan lähti 20. Heille kirjattiin 100 osallistumiskertaa ja 679,2 kilometriä eli 4,55 kertaa ja 30,87 kilometriä työntekijää kohden. Tämä tiesi kisassa selvää ykkössijaa.

Samassa sarjassa Salon aluesairaalan leikkausosasto 3 oli sekin hienosti viides.

Joakim Bäcklund och Ann-Sofie Silvennoinen håller liv i både verksamheten och personalen över sommaren.

Åbolands operationer stoppas för fem veckor

Mathias Luther

Ytterdörren till personalchef **Ann-Sofie Silvennoinens** rum står öppen. Det är sommar, friska fläckar och knappt om personal.

Utanför kontorsrummet har arkitekten Bryggman i tiderna ritat en liten terrass som nu skuggas av en mäktig lönn. Nu finns här också ett bord och några stolar som förhöjer trivselen under pauserna för Åbolands sjukhus förvaltningspersonal.

Ann-Sofie Silvennoinen vet att det är viktigt att man kan koppla av emellanåt. Det är viktigt för hela personalen.

– Det är ju en av de få fördelarna man har i vårdraket att man skall kunna ta sin semester då man vill. Därför vill vi ordna sommaren också så att folk får ut sina semestrar då de har största glädjen av den, vilket vanligtvis betyder i juli.

– Det blir kanske lite dyrare för stunden att ta vikarier, men det betalar säkert tillbaka sig senare att folk mår väl.

På Åbolands sjukhus har man redan märkt att den strama arbetstakten lett till en ökande sjukfrånvaro bland personalen. Den trenden skall inte få fortsätta, allra minst under sommar-månaderna då det är ännu knappare om personal.

På Åbolands sjukhus kommer man att ha fem skötarvikarier och tre anstaltsbiträden.

En inkörsport

Silvennoinen säger att det kan verka rikligt. Men flera vikarier under en kortare tid blir inte dyrare än några vikarier från maj till september, säger hon.

Vikariatet är en viktig kanal för sjukhuset nyrekrytering och det är redan nu klart att några av sommarens vikarier kommer att behövas också på hösten för att ersätta sådana som går i pension.

– Hur vi tar hand om våra elever är viktigt, och vi får fin feedback av dem. Har de trivts så söker de sig hit igen som sommarvikarier, säger Silvennoinen.

Introduktionen av de nya blir inte något större problem, väntar Joakim Bäcklund som är t f avdelningsskötare för inre-medicinska och kirurgiska avdelningen.

– Många har redan varit här tidigare som vikarier eller som studerande. De känner den övriga personalen och de känner de datasystem som de skall använda, vilket blir allt viktigare.

Sjukhusets egen hygiensköterska kommer också att träffa alla vikarier och försäkra sig om att de sköter handhygienens rätt.

Åbolands sjukhus vårdpersonal är 79 personer, plus 24 läkare, då man räknar med också mentalvårdscentralen i Pargas. Anstaltsbiträdena är 14, avdelningssekreterarna 12.

I Pargas stängs polikliniken och rehabiliteringen medan avdelningen hålls öppen hela sommaren.

Fyra veckors paus

På sjukhuset i Åbo har man tidigare stängt operation-savdelningen för sex veckor, men i år förskjuter man lite stängningarna så att den kirurgiska avdelningen hålls stängde från 19 juni till 1 augusti och den dagkirurgiska från 26 juni till 8 augusti.

På det sättet minskar den tid då patienterna inte kan erbjudas någon kirurgi alls till fem veckor.

Inre-medicinska avdelningen hålls öppen hela sommaren.

Varje morgon skall det finnas fem, varje eftermiddag tre och varje natt två skötare och närvårdare på avdelningen.

– Om alla hålls friska går det bra, säger Silvennoinen.

Terveyden edistämisen kansainvälinen kongressi 2011 Turussa

Esa Halsinaho

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri ja Suomen terveyttä edistävät sairaalat ry (STES) yhteistyössä WHO:n alaisen Health Promoting Hospitals and Health Services -järjestön (HPH) kanssa järjestävät Turkuun 19. kansainvälisen Health Promoting and Health Services -kongressin 1.-3.6.2011. Kongressia edeltää kesäkoulu, joka järjestetään 30.-31.5.2011.

Kongressi kokoaa yhteen suuren ja laaja-alaisen joukon terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyyn kanssa työskenteleviä tutkijoita sekä sosiaalihuollon- ja terveydenhuollon asiantuntijoita. Tarkoituksena on jakaa hyviä terveyden edistämiskäytäntöjä organisaatioiden välillä. Kongressi tarjoaa myös erinomaisen mahdollisuuden verkostoitua sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla.

Kongressin ohjelma koostuu plenaariesitelmistä, workshoppeista, paneeleista ja posterinäyttelyistä. Osallistujia odotetaan 500–600 ympäri maailmaa. HPH on järjestänyt vastaavia kongresseja vuodesta 1986 lähtien. HPH:n verkostoon kuuluu yli 700 sairaalaa 28 maasta. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on Suomen terveyttä edistävät sairaalat ry:n jäsen ja sitä kautta myös kansainvälisen HPH -organisaation jäsen.

Tutustu kongressiin osoitteessa www.hph2011.com

Kesäajan toiminta

Sairaanhoitopiirimme kesäajan toiminnan järjestelyissä huomioidaan aiempaa vahvemmin koko sairaanhoitopiiriin näkökulma. Erillinen sairaanhoitopiiriin johtajan nimeämä työryhmä on koordinoitunut sulkujen porrastuksen TYKSin ja aluesairaaloitten kesken sekä huolehtinut myös tukipalveluiden ja Turun perusterveydenhuollon informoinnin sulkusuunnitelmista.

Tavoitteena on optimoida potilashoito sekä henkilöstön saatavuus ja taloudellinen käyttö ja samalla sovittaa osasto-, poliklinikka- ja toimenpideyksiköiden sulkua sekä supistuksia toisiinsa. Sairaanhoitopiiriin yksiköiden vuositason sulkuaikataulu löytyy internetsivuiltamme, www.vsshp.fi/toimintatilastot.

Sulut ja supistukset ajoittuvat pääosin juhannuksen ja elokuun alun välille. Niitä kuitenkin aloitettiin jo kesäkuun alussa ja jatketaan elokuun loppuun. Sulussa on toimialakohtaisia eroja ja ne ovat kokonaisuudessaan aikaisempia vuosia jonkin verran laajemmat.

Vuosina 2007–2009 on lisätty varahenkilöiden määrää. Vastaavana ajanjaksona vakinaisten työsuhteiden osuus on kasvanut ja määräaikaisten vähentynyt. Samalla kokonaistyöpanoksen kasvu on voitu hillitä. Tavoitteisiin on pitkälti päästy ja vuonna 2009 sairaanhoitopiiriin vakinaisen hoitohenkilöstön (ns. perusmiehityksen) poissaoloista 38 % katettiin varahenkilöstöllä. Jatkossa henkilöstön saatavuutta ja varahenkilöstön käyttöä tul- laan edelleen arvioimaan kokonaisuutena.

Vuoden 2010 kesäajan sijaisvaje näyttää yksiköittäin tarkasteltuna noudattavan pitkälti aiempien vuosien tilannetta. Ylihoitajien raporttien perusteella sijaistilanne on pääsääntöisesti kohtuullinen, mutta joissakin yksiköissä sijaisten saatavuus on muodostunut erityiseksi haasteeksi. Opiskelijoiden osuus sijaisista on lähes puolet kuten aikaisempina vuosina.

Vastuulääkärit, osastonhoitajat ja ylihoitajat ovat tehneet tiivistä yhteistyötä kevään aikana sulkusuunnitelmien ja lomasuunnitelmien yhteen sovittamiseksi siten, että hoitohenkilöstön määrä ja osaaminen pystytään varmistamaan kaikissa yksiköissä ja työvuoroissa. Tuloksikoiden yli menevää henkilöstön sijoittelua on myös tehty suunnitelmallisesti sekä yhdistetty osastojen toimintoja. Kesäajan toiminnallisista supistuksista huolimatta kiireellinen hoito tarjotaan normaaliin tapaan ja potilaiden hyvä ja turvallinen hoito toteutetaan yksiköiden sulkemisista huolimatta.

Päivi Nygren
hallintoylihoitaja

Tulospalkkioissa luvassa väli vuosi

Markku Näveri

Tulospalkkiot ovat osa kannustavaa palkkausta, jolla pyritään osaltaan lisäämään työssä jaksamista ja motivaatiota. Kannustava palkitseminen on myös väline, jolla voidaan sitouttaa henkilöstö organisaatioon ja houkuttaa uusia ammattilaisia palkitsemalla henkilöstöä hyvistä työsuorituksista.

Neuvottelupäällikkö Tom Riski kertoo tulospalkkioiden olevan peruspalkkaa täydentäviä rahallisia lisäpalkkioita, jotka perustuvat aikaansaannokseen. Sairaanhoidopiirissämme niitä on maksettu tulospalkkauspilotoinnin vuoksi vuodesta 2006. Varsinaista palkkaa ne eivät ole olleet eivätkä nosta palkkatasoa pysyvästi. Palkkion maksamisperusteena on ollut tavoitteiden saavuttaminen tai niiden ylittäminen. Tavoitteiden saavuttamista seurataan seurantajakson aikana ennalta sovittujen kriteereiden perusteella.

Mittarit ohjaavat toimintaa

Tuloksellisuutta arvioidaan tulosmittariston avulla. Yksiköiden toimintaa arvioidaan talouden, henkilöstön, prosessien ja asiakkaan näkökulmista. Neuvottelupäällikkö toteaa päämääränä olevan, että kaikki näkökulmat on otettu huomioon tulospalkkiotyösköön tavoitteissa. Tavoitteet ja niiden pohjalta laaditut mittarit ohjaavat toimintaa, joten on tärkeää laatia tavoitteet siten, että ne kehittävät toimintaa tasapainoisesti. Tavoitteiden ja mittareiden on oltava sellaisia, että henkilöstö voi vaikuttaa työllään niiden toteutumiseen.

– Mittareita voivat olla vaikkapa sitovat nettokulut, asiakastytytyväisyys, jonotilanteen seuranta, vuodeosastohoito, työpaikan ilmapiirin muutos tai kehityskeskusteluiden tuloksellisuus. Tulospalkkiot maksetaan asetettujen mittareiden kokonaistoteuman perusteella, Riski selvittää.

Tom Riski kertoo VSSHP:ssä päätetyn, että nykyinen tulospalkkauspilotointi päättyy tähän ja että ainakin kuluva vuosi ja ehkä vielä seuraavakin on väli vuosi tulospalkkauksen suhteen. Jatkossa tavoitteena on luoda sellainen tulospalkkaussmalli työnantajan ja henkilöstön edustajien yhteistyönä, jossa tulospalkkauksen piiriin kuuluisi koko sairaanhoidopiirin henkilöstö.

Yli 900:lle palkanlisää

VSSHP:n hallintojaosto päätti toukokuussa, että vuonna 2009 tulospalkkaustoiminnassa mukana olleille henkilöstölle maksetaan tulospalkkiot mukana olleiden yksiköiden tavoitteille asetettujen mittareiden toteutumien ja muiden tulospalkkion maksamiskriteereiden perusteella. Hankkeita oli kymmenen, niissä yhteensä yli 900 työntekijää. Yksiköt olivat:

Konservatiivisen hoidon tulosryhmä:

1. Invasiivisen kardiologian osaston 027 henkilökunta
2. TYKSiin lastenkliniikan osasto 413

Operatiivisen hoidon tulosryhmä:

3. Ortopedian ja traumatologian klinikka

Psykiatrian tulosalue:

4. Aikuispsykiatria: akuuttipalvelut III (työryhmät Uudesakaupungissa) ja kuntoutuspalvelut II
5. Nuorisopsykiatrian tulosityksikkö / Salon aluesairaalan ja Halikon sairaalan akuuttiryhmä ja poliklinikka & Kaarinan nuorisopsykiatrian poliklinikka

Sairanhoidollisten palveluiden liikelaitos:

6. Varsinais-Suomen lääkehuolto
7. VSSHP-ravintopalvelut
8. Huolto, kuljetus ja ulkotyöt os. 671
9. VSSHP:n tekniikan ja kiinteistötoimen työhuoneyksiköt ja heidän esimiehensä

TYKS Vakka-Suomen sairaala:

10. Yhteispäivystys (7209, 7210), TYKS Vakka-Suomen sairaala

Tulospalkkio on maksettu työaikaprocentin/työpanoksen mukaan. Esim. jos henkilön työaika on 50 %, hänen mahdollinen maksimipalkkionsakin on 50 %.

Tulospalkkion maksamisen laskukaava on seuraava:

[1 000 €:n perusosa + 40 % kunkin ammattinimikkeen VSSHP:n 1. palkkataso x henkilön työaika-% tai työpanos x tulospalkkaussmittareiden kokonaistoteutumaprosentti] x 80 % (v. 2009 käytössä ollut säästökerroin) = henkilölle maksettavan tulospalkkion määrä euroissa.

Organisaatio-uudistuksen tilanne

Esa Halsinaho

Alkuvuodesta pyydettiin henkilökunnalta mielipiteitä TYKSiin tulevasta organisaatiouudistuksesta. Palautetta saatiinkin paljon, vapaamuotoisia lausuntoja annettiin 48 kappaletta ja intranetissä olevaan palautekyselyyn vastasi 586 henkilöä.

Sairaanhoidopiirin johtoryhmä käsittelee organisaatiouudistusta kokouksissaan maaliskuussa. Sairaanhoidopiirin johtaja Aki Lindén esitteli valmistelun tilannetta henkilöstölle 22.4. pidesessiossa tilaisuudessa.

Kyselystä saadun palautteen pohjalta johtoryhmä päätti 31.3.2010 eräistä hanketta koskevista linjauksista.

Johtoryhmän päätöksen mukaan uuden organisaation on oltava valmis 1.1.2012 mennessä ja tuotantokäytössä 1.1.2013. Hoitolinjojen ja palvelualueiden vastuuhenkilöt nimetään 1.1.2011 mennessä eli siis syksyn 2010 aikana. Hoitolinjoja 1-4 (Sydän, Neuro, Vatsa, Tules) lähdetään toteuttamaan kaavailulla tavalla.

Vuodeosasto- ja poliklinikkapalvelualueita esitettyssä muodossa ei toteuteta. Hoitohenkilöstön ”työpaikkana” ovat pääosin hoitolinjat.

Perustetaan asiantuntijapalvelut-yksikkö sekä teho- ja toimenpide-yksikkö. Leikkaussalitoimintaa johdetaan kokonaisuutena, joka muodostuu sairaalakohteisista leikkausosastoista (T-sairaala, A-sairaala, U-sairaala, Kirurginen sairaala).

Yhteispäivystys- ja ensihoitokokonaisuus etenee suunnitelman mukaan. Esitettyjä hoitolinjoja 5-7 jatkovalmistellaan vielä.

Johtoryhmän päätös esittelyineen ja liitteineen (kyselyn tulokset ja esitys hoitolinjajajasta) on intranetissä (Pöytäkirjat > SHP Johtoryhmä 2008-2010 > valitse 31.3.2010 pidetty kokous § 75).

TYKSiin naisille lentopallopronssia

TYKSiiläiset lentopalloilijat kävivät talvikauden aikana ahkerasti pelaamassa Sirkkalan salilla. Keskussairaaloitten SM-kisat Jyväskylässä jouduimme jättämään tänä vuonna harmillisesti väliin, ja niinpä päätimme osallistua naisvoimin Ay-lentopallon SM-turnaukseen 15.-16. toukokuuta. Turnauksen järjesti Littoisten Työväen Urheilijat ja pelipaikkoina olivat Liedon liikuntahalli, Kotimäen koulu ja Littoisten monitoimihalli. Turnaus koostui naisten, miesten ja sekajoukkueista. Naisten sarjassa pelasi kuusi joukkuetta, jotka tulivat Turku-Joensuu-akseleilta.

Lauantaina pelipaikkana oli Liedon liikuntahalli, jossa pelasimme kolme kahden voittoerän peliä.

Heti kärkeen saimme vastaamme viime vuoden voittajan Lohjan seudun toimihenkilöt. Peli oli tiukkaakin tiukempi, ja harmillisesti hävisimme erät 23-25 ja 28-30. Seuraavaan peliin kokosimme itsemme ja voitimme Joensuun erin 2-1. Päivän viimeinen ottelu JHL Jyväskylää vastaan sujui rutiinilla 2-0.

Sunnuntain auringonpaisteessa peliarenana toimi Littoisten monitoimihalli. Karjalan Prikaati osoittautui nimestään huolimatta suht. kesyksi vastukseksi ja peli päättyi selvään 2-0-voittoon. Turnauksen viimeinen ottelu pelattiin Niuvan Urheiluseuraa vastaan. Pelissä oli kyse SM-hopeasta ja tiukan taistelun jälkeen jouduimme taipumaan erin 28-26, 20-25 ja 15-11.

Pronssimitalit saimme ansaitusti, ja ensi vuonna tavoitteena on kirkastaa mitalin väri.

Haluamme vielä kiittää TYKSiin ammattiosasto 200:aa taloudellisesta tuesta!

TYKSiin naislentopalloilijoiden puolesta Päivi Haltia

PS. Ensi syksyn lentopallon salivuoroista tulee infoa intraan loppukesällä. Tervetuloa kaikki vanhat ja uudet pelaajat mukaan iloiseen peliporukkaan!

TYKSiin lentopallonaisten kaulaan ripustettiin pronssimitalit.

Salon aluesairaalan uudisosa käyttöön

Saneerauksen valmistumista odotetaan

Matti Hyypää

Salon aluesairaalan uudisosan 6 750 neliömetrin tilat otettiin pääosin käyttöön toukokuun puolivälissä. Tilavuutta uusissa tiloissa on 24 700 kuutiometriä. Täysi hyöty uudisosasta saadaan, kun parhaillaan saneerattavana olevat noin 2500 neliön tilat saadaan ensi keväänä käyttöön.

Uudisosan neljän kerroksen tiloihin ovat jo muuttaneet tai muuttavat syksyllä muun muassa tehostettu valvonta, leikkausyksikkö, poliklinikan päivystys ja ajanvaraus, välinehuoltokeskuksen laajennus, auditorio, pukuhuoneina käytettävä väestönsuoja sekä monet tekniset tilat.

Toimintaedellytykset paranevat

Salon aluesairaalan johtava lääkäri **Matti Helkiö** kertoo uudisosan käyttöönoton parantavan 364 henkilöä työllistävän sairaalan toimintaedellytyksiä huomattavasti.

– Vuodeosastohoitoa annetaan seuraavilla erikoisaloilla sisätaudit, synnytys ja naistentaudit, kirurgia ja lastentaudit, jonka yhteydessä työskentelee myös kaksi osa-aikaista korvalääkäriä. Erikoisalojen lisäksi meillä on poliklinikkatoimintaa neurologiassa, silmätaudeissa ja lasten neurologiassa. Meillä on yhteinen lastenneurologi TYKSiin kanssa. Lisäksi TYKSiin lääkäreistä meillä käy syöpälääkäri kerran viikossa, keuhkolääkäri kahdesti ja Salon terveyskeskuksen fysiatriin pitämä poliklinikka on kerran viikossa aluesairaalassa.

– Kun vielä saamme ensi keväänä käyttöön noin 2 500 neliön saneeratut tilat käytössämme on jopa seitsemän leikkaussalia.

Potilaan silmin

Uudisosa sijaitsee sairaala-alueen kaupungin puoleisessa päässä. Sinne on helppo päästä myös ambulanssilla, joita varten on rakennettu erillinen sisäpiha portteineen. Odotustilat ovat avarat ja niiden suunnittelussa on otettu esimerkiksi lapsipotilaat hyvin huomioon. Tosin käsi kipsattuna vastaanotolle pääsyä odottava **Einari Leino** istuu tiukasti äitinsä **Hanna Kallioniemi-Leino** vieressä. Einarina ei paljon leikitytä.

– Pukeuduimme kaverini kanssa niihin monen kuution sumopainiasuihin. Hän kaatui päälleni, ja niin vain luu napsahti poikki.

– Vaikka olemme jo toisessa tarkastuksessa, en ole tietenkään päässyt Einarin kanssa odotussalia ja vastaanottohuonetta pitemälle. Kaikki näyttää tietenkin hienolta. Uusi on aina uutta. Jopa tuoksukin poikkeaa mielestäni täysin siitä, mihin olen sairaaloissa tottunut. Tietenkin se on vain mielikuva, mutta tilat lisäävät luot-

tamusta myös hoidon tasoon, pohtii **Hanna Kallioniemi-Leino**.

Osastonsihteerin **Heli Renvall** kertoo potilaiden olleen yleisesti tyytyväisiä tiloihin.

– Kaikki kuulemani palaute on ollut positiivista. Tosin monet potilaat ovat olleet samalla hämmennyneitä. Uudisosan opasteet ovat vielä puutteellisia, joten eksymisiä tapahtuu varsinkin uudisosan ja vanhan osan välillä kuljettaessa. Itse olen uusiin tiloihin todella tyytyväinen. Olimme tätä ennen pari ja puoli vuotta väliaikaisparakissa, joten uudet avarat ja hienot tilat tuntuvat senkin takia tosi toimivilta.

Olemme kauhean tyytyväisiä

Noin 30 henkilöä työllistävän ensiapu- ja toimenpidepoliklinikan osastonhoitaja **Minna Santikko** esittelee tyytyväisenä 12-paikkaista tarkkailuhuonetta.

– Olemme kauhean tyytyväisiä uusiin tiloihimme. Tarkkailuhuoneenkin tilat ovat avarat. Kuten tiedetään, tarkkailun ideana on ohjata potilaat sen avulla oikeisiin paikkoihin: kotiin, osastolle, TYKSiin tai jatkohoitoa heitä vielä täällä. Meillä on myös hyvin varusteltu akuuttihuone sitä tarvitsevia varten.

– Itse muutto oli yllättävänkin raskas 2-3 viikkoa kestänyt prosessi. Valmisteluista huolimatta tavaroita sijoitettiin uudistiloissa väärin paikkoihin ja jotkin asiat eivät yksinkertaisesti toimineet. Nyt asiat alkavat onneksi olla tavoitteen mukaisessa kunnossa. Silti on hyvä, että edessä on loma-aika. Sen verran väsymistä tässä ollaan itse kukin.

– Sivusilmällä olen huomannut, että jotkut potilaat ovat uusissa tiloissa aika eksyksissä. Lisää opasteita kaivataan. Kun saneeraus ensi keväänä valmistuu, uskon tilojemme olevan joka suhteessa hyvät ja toimivat.

Ajanmukaiset leikkaussalit

Uudessa osassa on neljä huippuvarustettua leikkaussalia. Teknisten välineiden patterit näyttävän vakuuttavilta. Leikkauspöydät puolestaan vaikuttavat sen sijaan maallikon silmissä hiukan lelumaisilta. Apulaisosastonhoitaja **Hanna Tikkanen** poistaa turhat ennakkoluulot.

Tehostetun valvonnan osastollemme tulee kaikkiaan 8 paikkaa, toteavat **Satu Jaatinen** ja **Marita Lintula**.

Tarkkailun ideana on ohjata potilaat oikeisiin paikkoihin: kotiin, osastolle, TYKSiin tai jatkohoitoa heitä vielä täällä. Kuvassa vas. osastonhoitaja **Minna Santikko**, sairaanhoitaja **Kaisa Väliälä**, lääkintävahtimestari **Osmo Heinonen**, apulaisosastonhoitaja **Elina Kivikallio**, sairaanhoitaja **Henna Ojanen** ja sairaanhoitaja **Ella Takatalo**

– Uudet leikkauspöydät ovat erinomaisia. Ne näyttävät pieniltä, mutta niitä voi säätää melkein mihin suuntaan tahansa. Potilas saa painaakin peräti 360 kiloa pöydän säätömahdollisuuksien kärsimättä. Enpä usko kenenkään ylittävän pöydän kantavuutta. Kun tähän lisätään muu hyvä varustus ja riittävät tilat, ei ainakaan puitteissa ole valittamista.

Matti Helkiö kertoo tarkoituksena olevan ainakin tekoniiveli-kirurgian lisääminen.

– Saneerauksen jälkeen meillä on ensi keväänä käytössä yhteensä seitsemän leikkaussalia, neljä uudessa ja kolme vanhassa osassa. Se antaa meille hyvät mahdollisuudet lisätä varsinkin tekoniivelleikkauksia.

Tehostettu valvonta käyttöön syksyllä

Tehostetun valvonnan osasto on vielä lähes tyhjä. **Matti Helkiö** kertoo toiminnan alkavan ensi syksynä, jolloin käyttöön otetaan neljä paikkaa.

– Osasto on tarkoitettu pääasiassa sydänpotilaille, mutta myöhemmin myös muille tehostettua valvontaa vaativille, kuten kirurgisille potilaille. Tehostetun valvonnan osastolla ei anneta niin raskasta hoitoa kuin esimerkiksi TYKSiin teho-osastolla, mutta raskaampaa kuin vuode-osastolla. Tehostetun valvonnan osastolla hoidetaan siten sellaisia potilaita, joita ei vielä voida siirtää vuodeosastolle.

– Tehostetun valvonnan osastollemme tulee kaikkiaan 8 paikkaa, mutta aluksi otamme ensi syksynä käyttöön neljä paikkaa ja myöhemmin loput. Kaksi paikoista tulee eristyshuoneisiin noroja muita eristämistä vaativia potilaita varten.

Tilat tarpeeseen

Sisätautiosaston va. osastonhoitaja **Satu Jaatinen** ja osaston neljäpaikkaisen valvonnan vastuuhoitaja **Marita Lintula** esittelevät nykyistä valvontatilaa. Se on kuin tavallinen neljän hengen huone, paitsi että erilaiset laitteet ja kaapelisalaatti saavat sen näyttämään täyteen ahdetulta. Kun menemme uusiin tiloihin, kontrasti on melkein leikkimökin ja jalkapallohallin veroinen.

– Uudet tilat puhunevat omasta puolestaan. Niiden upeuden ja toimivuuden lisäksi kannattaa ottaa huomioon niiden merkitys potilaille ja heidän omaisilleen. Enää ei tarvitse lähteä niin usein Turkuun. Samalla pystymme säästämään TYKSiin resursseja. Tehostetun valvonnan osastolla on jo syksyllä kaksi hoitajaa vuorossa. Kaikki tässä vaiheessa tarvittavat yhdeksän hoitajaa on valittu. Viisi valittiin suoraan talon sisäisellä haulalla Salosta ja yleisellä haulalla. Kaksi heistäkin tuli valituksi talon sisältä. Paikat olivat todella haluttuja.

Marita Lintula on työskennellyt valvonnassa lähes 30 vuotta sen perustamisesta asti. Uudet tilat saavat hänet melkein päälle mielelle.

– Nämä vaikuttavat aivan ihanilta. Oikein harmittaa, että jään eläkkeelle ensi vuoden lopussa. Siksi en enää hakenut täältä paikkaa. Onneksi minulle on luvattu sijaisuuksia. Katsokaa nyt, täällä on tilaa, johdot ei makaa lattialla, täällä ei tarvitse kurkotella eikä kyykytellä ja happea saa kattopendeleistä. Ja katsokaa näitä eristyshuoneita. Tilaa on, kaikki välineet pesukoneista asti löytyvät, on omat dekot, ylipaineet ja alipaineet. Tällä ja vanhalla on enemmän eroa kuin yöllä ja päivällä.

Robotti on hyvä hanslankari

Markku Näveri

TYKS on maassamme kelpo kolmonen leikkausrobottien hankinnassa. Ensimmäinen robottivusteinen leikkaus tehtiin täällä 4. toukokuuta.

– Leikkaaja on kuitenkin aina kirurgi, ihminen. Robotti tarjoutuu hyväksi apulaiseksi tuoden kirurgin avuksi kameran silmät ja motorisesti liikuteltavat kädet, kirurgian klinikan ylilääkäri **Timo Savunen** tähdentää.

Kuva: Markku Näveri

Robottikirurgian etuina on kolmiulotteinen, entistä tarkempi stabiili kuva sekä robotin ”käden”, jotka ovat kirurgin käsiä taipuisimmat. Toimenpiteet sujuvat nopeammin ja helpommin.

– Lisäksi robotin ohjainkonsoli tarjoaa kirurgille ergonomisen työasennon, naistenklinikan erikoislääkäri **Sakari Hietanen** kertoo kokemuksiaan. Hänen kollegansa kirurgian klinikalta **Esa Kähkönen** yltyy myös ylistämään: – Hämmentävän hieno ja käyttäjäystävällinen laite.

Ainakin alkuun robottia käytetään erityisesti eturauhassyövän ja gynekologisten syöpien leikkaushoidossa, ja se mahdollistaa entistä vaativammat leikkaukset. Naistenklinikan ylilääkäri **Juha Mäkinen** siteeraakin lundilaisia virkaveljiään: – Mitä vaikeampi leikkaus, sitä helpompi se on tehdä robotilla.

Potilaat taas hyötyvät huomattavastikin vähäisemmästä verenvuodosta ja leikkauksen jälkeisestä kivusta. Näin he voivat myös kotiutua nopeammin.

Ja nykypäivän potilaat ovat myös laatueroisia. Timo Savunen tietääkin

Esa Kähkönen ja leikkaussalihoitaja Kirsi Kelloniemi virittelevät robottia leikkaukseen.

Kuva: Markku Näveri

Esa Kähkönen robotin ohjainkonsolin puikoissa. Ohjailu sujuu käsi-ohjaimin ja jalkapolkimin.

kertoa potilaista, jotka osaavat vaatia pääsyä ”robottileikkaukseen”. Robotin noin 1,7 miljoonan euron hintaa paljoksuville Savunen huomauttaa, ettei kaikkea potilaan saamaa hyvää kannata mitata rahassa. Hänestä robotin hankkiminen oli tärkeä ja viisas päätös, joka pitää sairaanhoitopiirimme mukana kehityksen kyydissä.

”Kännykkäkokeilusta” hyviä tuloksia

Markku Näveri

Viime syksynä alkoi TYKSin ortopedian ja traumatologian poliklinikka 225 pilotoida kokeilua, jossa potilaille tarjotaan peruuntuneita poliklinikka-aikoja tai informoidaan ajan muuttumisesta potilaan matkapuhelimeen. Samaan aikaan traumatologian vuodeosasto 214 ryhtyi testaamaan sovellusta, jossa tekstiviestillä kutsutaan henkilöstöä ylityöhön tai paikkaamaan sairaustapauksissa.

Sittemmin mukaan ovat tulleet korvapoliklinikka, kuvantamisyksikkö sekä kirurgian klinikan leikkausosasto 250. Yhteistyökumppanina ja sovelluksen kehittäjänä toimii BookIT Oy.

BookIT Oy:n myyntijohtajan **Ari Matulan** mukaan kyse on mobiiliteknologian avulla hyödynnettävistä helppokäyttöisistä kahdensuuntaisista älytekstiviestipalveluista, jotka yhdistävät mobiilipalveluiden loppukäyttäjät ja organisaation asiakashallinta- ja muut järjestelmät.

Operatiivisen hoidon tulosryhmän johtaja **Timo Ali-Melkkilä** mainitsee työnantajan näkökulmasta kaksisuuntaisten tekstiviestipalvelujen potentiaalisiksi ja tavoitelluiksi hyödyiksi mm. asiakaspalvelun parantamisen, peruutuksista ja potilasaikojen siirroista toiminnalle koituvien haittojen vähentämisen sekä nopeamman ja helpomman viestinnän henkilöstöltä säästämisen ajan ja vaivan.

Potilailta kiitosta

Ja tavoitteet ovat täyttyneet, todistavat ortopedian poliklinikan osastonhoitaja **Pia Sykkö** ja sairaanhoitaja **Annakaisa Lemberg**. Peruutettujen poliklinikka-aikojen ”myynti” kännykällä on toiminut hyvin. Saman vahvistaa korvapoliklinikan sairaanhoitaja **Jukka Ukkonen**.

Kas näin se käy: potilas saa kännykkäänsä tekstiviestin, jossa kerrotaan hänelle varatusta ajasta ja pyydetään vastaa-

maan, käykö aika vai ei. Vastattuaan potilas saa automaattisesti vahvistusviestin.

– Viesteillä pitää olla vakiopohja, ja niiden on oltava lyhyitä ja yksiselitteisiä, Pia ja Jukka tietävät.

Uusi systeemi onkin saanut potilailta varauksettoman kiitoksen, yhdeksän kymmenestä kiittää palvelun helpoutta ja nopeutta, Ari kertoo palautteen laadusta.

– Ja tähän on yksilöllistä, hyvää palvelua, Jukka kiteyttää.

Tekstiviestein voidaan kertoa myös, jos potilasaika jostain syystä siirtyy. Pia listaa plussaksi myös sen, että tarvittaessa voidaan koko päivän vastaanottoajat kätevästi siirtää.

Henkilökunnalta todella säästyy aikaa, sillä kun puhelimesta on pahimmillaan tärväytynyt pari kolme tuntia päivässä, nyt sama viestiliikenne hoituu vartissa

Myös peruuntuneet ajat on saatu paremmin ”buukattua”. Kuvantamisyksikössä lähetettiin alkuun yksisuuntainen muistutus kuvausajoista, ja jo sen ansiosta poisjäännit ovat tipahtaneet nollaan. Ja käyttämättä jääneet ajat ovat arvokkaita, muistuttaa Ari.

Jatkohaluja on

Osastonhoitaja **Paula Väinikaisen** mukaan kokemukset ovat hyvät myös henkilöstölle lähetettävistä tekstiviesteistä.

– Olemme käyttäneet toimintoa melko vähän ja työaistelun aikana emme lainkaan. Kokemuksemme ovat kuitenkin tosi hyviä ja olemme erittäin kiinnostuneita jatkamaan.

– Olemme – osastonhoitaja ja apulaisosastonhoitaja – lähettäneet kaikille

Ari Matula, Jukka Ukkonen, Annakaisa Lemberg ja Pia Sykkö levittävät onnistuneen kokeilun hyviä sanomia.

osaston hoitohenkilökuntaan kuuluville viestin, kun joku on ilmoittautunut sairaaksi. Halukkaat ovat vastanneet, sopiiko kyseinen vuoro vai ei. Pieni ongelma on ollut, että kun aamuvuorolainen on laittanut viestin, niin vastaukset tulevat hänen sähköpostiinsa eikä iltavuoron vastaava hoitaja niitä näe. Olisi hyvä, jos osastolla olisi viesteille oma osoite. Ohjelma toimii ja vastaukset saadaan tosi nopeasti. Se säästää vastaavan hoitajan aikaa ja irrottaa hänet soittelemasta koko henkilökunnalle, Paula kiittelee.

Kaikki osalliset pitävät ohjelmaa helppona, kun sen keran on oppinut, mutta toiveitakin on: osastoilla pitäisi olla muutama käyttäjä enemmän. Myös verkostoitumista ja BookIT-keskustelupalsta kaivattaisiin ongelmien selvittelyyn ja kehittämisideoiden levittämiseen.

Entä pilotin jälkeen? Timo Ali-Melkkilä kertoo, että kokeilun tulokset analysoidaan lomien jälkeen ja päätöksiä mahdollisesta jatkosta tehtänee syksyllä.

Kuva: Markku Näveri

Luovuus toiminta- terapeutin työkaluna

Markku Näveri

Ennen viimesyksystä vakinaistamistaan toimintaterapeutin toimeen Marjo Nurmi ennäti kiertää ”lähes koko talon”.

– Sillä kierroksella sain hyvän käsityksen toimintaterapeutin työstä.

Nyt Marjo on fysiatrian A-osasto 963:lla, joka nimensä mukaisesti huolehtii A-sairaalan toimintaterapiapalveluista. Marjon pääosasto on traumaosasto 214, muille A-sairaalan osastoilla hän antaa palveluja pyydettyään. Lisäksi Marjo toimii oman osastonsa toimintaterapeutin varahenkilönä, eli paikkaa äkilliset poissaolot kirurgian poliklinikalla.

Kipinä alalle syttyi liekkiin perhepiirissä olevan autistisen pojan saadessa toimintaterapeutin palveluita. Marjo valmistui vuonna 2006, ja aluksi häntä kiinnosti työskentely lasten parissa, mutta lopulta aikuispuolelle hän päätyi.

Toimintaterapia on kuntoutusta, jonka avulla yksilöä tuetaan ylläpitämään ja parantamaan toimintakykyään. Toimintaterapeutti näkee ihmisen kokonaisuutena, johon kuuluu fyysinen, psyykinen, kognitiivinen ja sosiaalinen puoli. Hän käyttää työvälineenään nimikkeensä mukaisesti toimintaa. Se voi olla lähes mitä tahansa, kunhan se auttaa kohti yhdessä asiakkaan kanssa laadittua tavoitetta. Yleisesti käytettyjä toimintoja ovat keittiötoiminnot, erilaiset työtoiminnot, jokatapäiväisten taitojen harjoittelu, leikki, erilaiset luovat toiminnot yms.

Mutta kuten Marjo kertoo, työnkuva vaihtelee suuresti työpaikan mukaan. On eri asia työskennellä toimintaterapeutina avosektorilla tai jossain laitoksessa kuin akuuttisairaalassa.

Lyhyet potilaskontaktit

Traumaosastolla potilaat viiptyvät keskimäärin 1–3 vuorokautta. Tällöin terapeutin kontakti potilaaseen jää lyhyeksi.

– Esimerkiksi arjen taitojen harjoitteluun ei juurikaan jää aikaa. Meillä on yksikössämme kyllä harjoituskeittiökin erilaisten keittiötoimintojen ja otteiden harjoittamista sekä apuvälinekokeiluja varten, mutta sen käyttö on valitettavasti omalla kohdalla aika vähäistä.

Työ koostuukin enemmän kuntoutuksen suunnittelusta ja aikataulutuksesta sekä potilaan kannustamisesta ja motivoimisesta. Potilas pitäisi saada sisäistämään, että hän on

itse lopulta vastuussa omasta kuntoutumisestaan. Tavoitteena on mahdollisimman omatoiminen, kuntoutukseen motivoitunut potilas. Terapiaa toteutetaan enemmän valmiustasolla. Esimerkiksi kirurgisen potilaan akuuttivaiheen terapia sisältää erilaisten lastojen valmistusta, turvotuksen hoitoa ja akuuttivaiheen pienapuväline tarpeen arviota sekä kuntoutusohjelman suunnittelua. Marjo on joka päivä mukana lääkärinkierrolla, jolloin ensimmäiset potilaskontaktit solmitaan ja hoitolinjoista sovitaan.

– Tässä ikään kuin sysätään kuntoutus alkuun ja arvioidaan jatkoterapian tarve, Marjo tiivistää. Vaikka Marjo arvioi potilaan selviytymistä arjessa, työssä ja kotona, kotikäyntejä hän ei tee.

Käden taitoja

Fysioterapeutin ja toimintaterapeutin toimenkuvien rajanveto on kuin se kuuluisa veteen piirretty viiva. Marjo selvittää sen verran, että sormien ja käsien käytön mahdollistava terapia on osastoilla enemmän heidän alansa. Marjon yleinen asiakaskunta onkin käsi- ja sormiliikkeitä. Muita yleisiä asiakasryhmiä ovat plastiikkakirurgiset, palovamma-, monivamma-, kaularanka- ja tetraplegiapotilaat.

Työ kysyy tekijältään luovuutta, sillä valmiita ratkaisuja ei aina ole, samoin yhteistyötaitoja eri ammattiryhmien kesken, ja lastanteossa tarvitaan kädentaitoja. Potilasta pitää osata motivoida ja sovittaa työ potilaan valmiuksiin ja edellytyksiin, Marjo kirjaa työnsä vaatimuksia.

Osastojen ilmapiiriä ja yhteistyötä hän kiittää hyväksi ja työtään antoisaksi. Varsinkin potilaiden palaute lämmittää, ja työssä saa onnistumisen kokemuksia. Päivät ovat erilaisia, ja saa olla ihmisten parissa. Nämä jäävät päällimmäisiksi, jos joskus työn ennakoimattomuus rassaakin ja työn tasaisen jakautumisen suunnittelu on hankalaa. Tapaturmaosaston joskus rankatkin tapaukset Nurmen Marjo osaa jo nollata kotona.

Kuva: Markku Näveri

Toimintaterapeutti Marjo Nurmi lastan teossa.

Ammattina toimintaterapeutti

- * kuntoutusalan ammattilainen, joka arvioi asiakkaan kykyä ja mahdollisuuksia toimia arjessa ja suunnittelee tarvittavan kuntoutuksen
- * tehtävän kelpoisuusehtona on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) mukainen laillistus tai vastaava aikaisempi rekisteröinti
- * toimintaterapeutteja on VSSHP:ssä 28

Kuntovitosella komea edustus

TYKSiin henkilökuntaneuvosto kokosi jälleen joukkueen mukaan Naisten Kuntovitoselle.

Tapahtuma oli lauantaina 22. toukokuuta Turun urheilupuistossa Paavo Nurmen stadionilla.

Vuorossa oli 23. Kuntovitonon, ja olimme mukana viidettä kertaa. Ilmoittautuneita VSSHP:stä oli runsaslukuinen joukko, 374 naista, ja olimme tälläkin kertaa ylivoimaisesti suurin porukka.

Alkuverryttely jumpattiin Marco Bjurströmin vetämänä, ja tapahtumassa esiintyi myös turkulainen Suurlähettiläät. Lämmin kesäinen helle ja reippaasti kierretyt lenkit, valinnaisesti joko juosten, sauvakävellen tai kävellen, ”lämmittivät” tunnelmaa mukavasti.

Myös HKN:n entiset aktiivit, TYKS-seniorit, kävivät meitä tervehtimässä.

Jaana Dalén

HKN:n omia kuntoilijoita eli vas: Susanna Nurmi, Maarit Liippala, Jaana Dalén, Saira Myllykylä ja Ulla Lehtonen.

Kuva: Ritva Himanen

Sytomyssyt suosiossa

Markku Näveri

Pitkin maakuntaa ja vähän kauempanakin, aina Vihtiä, Lahtea ja Tamperetta myöten, ovat käsityötaiturit päästäneet kevään mittaan luovuutensa valloilleen ja ahkeroineet tarkkaan laskien 1672 toinen toistaan pirteämpää ja värikkäämpää myssyä. Taidonnäytteet luovutettiin 7. toukokuuta TYKSin syöpätautien poliklinikalle. Osastonhoitaja **Pirjo Haavisto** kertoo näitä ns. sytomyssyjä jaetun sittemmin myös osasto 015:n, naistenklinikan sekä lastenklinikan potilaille. Myssyt on tarkoitettu potilaille, jotka ovat menettäneet sytostaattihoidon vuoksi hiuksensa. Sytomyssyjen mukaan on liitetty myös rohkaisevia ja kannustavia viestejä.

Sytomyssykampanjaa on käyty ympäri maan, ja Varsinais-Suomessa sen puuhanaisina ovat toimineet **Pia Arasola** sekä **Susanna Hellberg**. Mukaan he ovat saaneet satoja taitajia, ja myssyjen mainekin on kiirinyt etukäteen niin, että potilaat ovat niitä kovasti kyselleet.

Sytomyssyjä ihastelevat vas: osastonhoitaja Pirjo Haavisto, vt. ylihoitaja Sari Johansson, apulaisosastonhoitaja Erica Lauraeus-Käkelä, osastonhoitaja Heli Salovaara sekä lahjoittajat Pia Arasola ja Susanna Hellberg.

Kuva: Markku Näveri

TUORE KASVO

Virve-päällikkönä 24 tuntia vuorokaudessa

Markku Näveri

Työhön tullessaan ja työstä lähtiessään **Sirpa Pinomäen** taakkana on pullea reppu, jonka sisällöksi paljastuu kolme tietokonetta. Ja työpöydältä niitä löytyy vielä neljäkin. Miksi näin?

Tietokoneet ovat Sirpan työkaluja hänen työssään virve-päällikkönä. Virve taas on Suomen viranomaisradioverkko, joka on lähinnä turvallisuusviranomaisten kuten pelastustoimen, poliisin, puolustusvoimain, hätäkeskuslaitoksen, rajavartiolaitoksen sekä sosiaali- ja terveystoimen käyttämä suojattu verkko. Nykyisin Virve kattaa jo koko maan.

Sosiaali- ja terveystoimen Virveä hallinnoivat yksi pääkäyttäjä ja neljä aluepääkäyttäjää. He olivat aiemmin sisäasiainministeriön ohjauksessa toimivan ja valtion omistaman Suomen Erillisverkot Oy:n palkkalistoilla. Tämän vuoden alussa käynnistyi alue- ja pääkäyttäjätöiden juurruttaminen kiinteäksi osaksi

terveydenhuoltoa sijoittamalla ne yliopistosairaaloiden ensihoitoyksiköihin.

Titteli muuttui, työ ei

Pinomäen Sirpa on yksi aluepääkäyttäjistä – tai tavallaan oli, sillä työnantajan vaihduttua muuttui tittelikin virve-päälliköksi. Hänen vastuualueenaan on TYKSin erityisvastuualue, jonka maakunnat sijoittuvat kahdelle eri hätäkeskusalueelle: Varsinais-Suomi ja Kanta-Häme sekä Satakunta ja Pirkanmaa.

Sirpa siis hallinnoi alueensa Virve-verkkoa. Käytännössä hän valvoo, että radioliikenne toimii, verkkoa käytetään oikein ja että laitteet ovat kunnossa.

– Seuraan esimerkiksi ambulanssien viestiliikennettä ja valvon, että se tapahtuu oikeilla kanavilla.

Silloin tällöin uteliaisuus saa vallan, ja joku verkossa seuraa viestintää, joka ei hänelle kuulu, vaikkapa suuronnettomuuksien

yhteydessä. Tällöin virve-päällikkö huomauttaa asiasta, ja jos väärinkäytökset jatkuvat, saattaa ottaa oikeudet pois. Vastaavasti hän hyväksyy uusia verkkokäyttäjää.

– Ohjekset on muutenkin pidettävä tiukalla, sillä laitteissa on salassa pidettävää tietoa.

Vikapäivystäjä

Vikojen ilmetessä yhteyttä otetaan aina Sirpaan. Voisi käydä kohtalokkaaksi, jos laitevika estää hälytyksen perillemenon tai ambulanssia löytämästä kohteeseensa. Sirpalla on pöydällään ohjelmointilaitte, jolla osa vioista voidaan korjata. Usein tepsii myös puhelinneuvonta, mutta jos kumpikaan ei auta, hän lähtee paikalle.

– Onneksi asun Yläneellä, josta matkat ovat kohtuulliset.

Sirpan pitää olla kännykän päässä 24 tuntia vuorokaudessa joka päivä. Ilman päivystysrahaa, hän pyytää muistuttamaan! Öisin hänet hälytetään kuitenkin harvoin, viikonloppuisin sitten sitäkin useammin.

Virveä myös vapaa-aikana

Iso osa Sirpan työtä on Virve-koulutus. Sitä on lähes päivittäin, onhan sosiaali- ja terveydenhuolto laaja sarka, eikä Virve-liittymiä vieläkään ole tarpeeksi. Hänen vastuulleen kuuluvat myös ympäristöterveydenhuolto, eläinlääkintä sekä aluehallintoviranomaiset.

Varsinaista koulutusta alalle ei ole. Sirpakin on sairaanhoitaja-terveydenhoitaja sekä terveydenhoidon opettaja. Tekniikka on ollut opeteltava pala palalta ja ajan tasalla on pysyttävä, koska laitteet ja sovellukset kehittyvät alati. Myös erilaiset organisaatiot ja johtamiskäytännöt on hyvä tuntea, onhan viestintäkin johtamista, Sirpa toteaa.

Pinomäen Sirpa ilmoittaa viihtyvänsä työssään. Se on itsenäistä ja sopivasti haasteellista, ei mitään liukuhihnatyötä, mikä olisi Sirpalle kauhistus. Työssään hän myös saa tavata paljon erilaisia ihmisiä.

Työn vastapainona ovat perhe, metsäiset lenkkeilyt ja eläimet – Sirpa tunnustautuu koiraintoilijaksi. Ei niin yllättäen hän on myös Yläneen VPK:n Virve-ekspertti ja ”jäähdyttelevä” ensivastatoteimija.

Virve-päällikkö Sirpa Pinomäki on jatkuvasti yhteydessä ”kenttätapahtumiin”.

Kuva: Markku Näveri

Terveys on tekoja

Terveystarjottimelta työvälineitä potilasohjaukseen

Sinä terveyden ja hyvinvoinnin edistäjä VSSHP:n erikoissairaanhoidossa tai perusterveydenhuollossa:

Yksi keskeisimmistä tehtävistäsi on tukea väestön terveyttä ja hyvinvointia elämänsä jokaisessa vaiheessa. Työssäsi on tärkeää tunnistaa ne tekijät, jotka vaikuttavat terveyteen ja hyvinvointiin. Olet voimavaraistumisen tukija, joka ohjaa potilasta terveyden ja hyvinvoinnin kannalta paremman valinnan tekemisessä ja terveellisiin elintapoihin.

Tänä vuonna syksyllä ”Terveyttä ja hyvinvointia hoitotyön johtamisella (VeTeTH)–hanke” toteuttaa terveyden edistämisen täydennyskoulutusta tarjoamalla sitä terveystarjottimelta.

Terveystarjottimen tavoitteena on välittää tietoa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen hyvistä toimintamalleista ja vahvistaa puheeksi ottamisen taitoja.

Terveystarjottimelta sinulla on erinomainen mahdollisuus saada tietoa keskeisimmistä teemoista kansansairauksien ehkäisyssä. Terveystarjotin muodostuu kahdesta koulutuspaketista, joiden sisältönä ovat tupakoimattomuuden edistämisen, alkoholin riskikäytön, stressin hallinnan, osteoporoosin ehkäisy, tyypin 2 diabeteksen ehkäisy ja seksuaalisuuden puheeksi ottamisen hyvät toimintamallit. Lisäksi tietoa tarjotaan tiedon lähteistä, jotka voivat olla tukenasi

ohjaustilanteissa sekä varsinaissuomalaisten terveyden edistämisen haasteista kuten väestön terveyseroista.

Terveystarjottimelta saat työvälineitä terveyden edistämiseen, potilaan kohtaamiseen ennaltaehkäisyä, hoidon ja kuntoutumisen näkökulmasta. Puheeksi ottamisen lähtökohtana ovat asiakas ja hänen tarpeensa. Koulutuksessa saat vahvistusta siihen miten kysyt, kerrot ja ohjaat. Terveystarjottimen tavoitteena on antaa vinkkiä työhösi – teetpä sitä erikoissairaanhoidossa tai perusterveydenhuollossa.

Tule kuulemaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen koulutusta.

Terveyttä ja hyvinvointia toivottaen

VeTeTH –hanke

www.vete.fi

Yhteystiedot:

Mervi Siekkinen, projektisuunnittelija, TtM

mervi.siekinen@tyks.fi

puh. 050-438 1853

KASTE TERVEYSTARJOTTIMelta TYÖVÄLINEITÄ POTILASOHJAUKSEEN

A	B	A+B
21.9., 7.10., 14.10., 17.11.	28.9., 21.10., 11.11., 23.11.	15.9.
12.00 – 12.45 tupakoimattomuuden edistäminen 12.45 – 13.30 alkoholin riskikäytön puheeksi ottaminen -tauko 14.00 – 14.45 stressin hallinta 14.45 – 15.30 osteoporoosin ehkäisy	12.00 – 12.45 seksuaalisuuden puheeksi ottaminen 12.45 – 13.30 tiedon lähteillä -tauko 14.00 – 14.45 tyypin 2 diabeteksen ehkäisy 14.45 – 15.30 varsinaissuomalaisten terveys	8.15 päivän avaus 8.30-9.15 tupakoimattomuuden edistäminen 9.15-10.00 alkoholin riskikäytön puheeksi ottaminen -tauko 10.15-11.00 stressin hallinta 11.00-11.45 osteoporoosin ehkäisy -ruokatauko 12.15-13.00 varsinaissuomalaisten terveys 13.00-13.45 tyypin 2 diabeteksen ehkäisy -tauko 14.00-14.45 tiedon lähteillä 14.45-15.30 seksuaalisuuden puheeksi ottaminen
2010	LOKA	MARRAS
vk 1	7.10. koulutus: A klo: 12.00 - 15.30 paikka: Salo, AMK Yhäistentie 2	
vk 2	15.9. koulutus: A+B klo: 8.15 - 15.45 paikka: Uusikaupunki, Ammattiopisto Novida, Viikistenkatu 1	11.11. koulutus: B klo: 12.00 - 15.30 paikka: Salo, AMK Yhäistentie 2
vk 3	21.9. koulutus: A klo: 12.00 - 15.30 paikka: Turku TYKS, sh-rak. auditorio -yhetydet aluesairaaloihin	21.10. koulutus: B klo: 12.00 - 15.30 paikka: Turku TYKS, T-sair. auditorio
vk 4	28.9. koulutus: B klo: 12.00 - 15.30 paikka: Turku TYKS, sh-rak. auditorio -yhetydet aluesairaaloihin	23.11. koulutus: B klo: 12.00 - 15.30 paikka: Turku TYKS, sh-rak. auditorio -yhetydet aluesairaaloihin

TERVEYSTARJOTTIMelta voit valita Sinulle sopivan koulutusajan ja -paikan A ja/tai B -koulutuksesta. Voit myös käydä kuuntelemassa koulutusta vain yhdestä aiheesta. Koulutukset ovat osa VSSHP:n alueellista koulutusta ja niihin on vapaa pääsy.
Ilmoittautuminen: <http://www.vsshp.fi/koulutus> -ilmoittautuminen yhteystiedot: Mervi Siekkinen, VeTeTH projektisuunnittelija mervi.siekinen@tyks.fi 050-4381853

Tavoitteena haavakeskus

Haavapotilaan hoito on monelta osin haasteellista ja erityisesti kroonisten haavojen hoitokäytännöissä on suuria vaihteluita eri erikoisaloilla. Tästä aiheutuu kustannuksia niin potilaalle kuin yhteiskunnalle. Systematisoimaton haavanhoito aiheuttaa potilaalle turhia kärsimyksiä, koska haavan etiologinen tutkiminen, syynmukainen hoito ja haavan paraneminen saattavat turhaan viivästyä. Tarvetta haavan hoitokäytäntöjen yhdenmukaistamiselle on ollut jo pitkään niin erikoissairaanhoidossa kuin perusterveydenhuollossakin.

Haavan hoitokäytänteiden yhtenäistämiseksi TYKSin kirurgian, ortopedian ja traumatologian poliklinikoilla on aloitettu Haavakeskushanke. Sen tarkoituksena on parantaa hoidon laatua yhtenäistämällä ja kehittämällä haavahoidon toimintakäytäntöjä, nopeuttamalla haavapotilaan hoidonsaantia ja kehittämällä potilasohjausta. Potilasohjauksessa tavoitteena on tukea potilaan omia voimavaroja, jotta potilaan mahdollisuudet osallistua haavansa hoitoon ja hoitoon liittyvään päätöksentekoon lisääntyvät.

Kaksivaiheinen hanke

• Ensimmäinen vaihe

Haavakeskushankkeen ensimmäisessä vaiheessa käynnistettiin helmikuussa 2009 haavahoitajavastaanotto eli haavapoliklinikka. Haavapoliklinikka toimii joka toinen viikko viitenä päivänä viikossa ja joka toinen viikko neljänä päivänä viikossa. Haavapoliklinikalla on ollut ensimmäisen vuoden aikana 1033 potilaskäyntiä. Haavapoliklinikalla työskentelevät kolme erikoistumisopinnot suorittanutta sairaanhoitajaa ja yksi auktorisoitu haavahoitaja. Työskentelyssä hyödynnetään moniammatillisia yhteistyöverkostoja. Hoitajilla on mahdollisuus konsultoida päivittäin plastiikka- ja verisuonikirurgia, traumatologia, jalka-, toiminta- ja fysioterapeuttia, lääkintävahtimestaria ja apuvälineteknikkoa.

Haavapoliklinikalla kehitetään potilasohjausta, jonka tavoitteena on potilaan itsehoitovalmiuksien parantaminen. Potilastietojen dokumentointiin luotiin yhtenäinen käytäntö, jonka mukaan jokaisella hoitajavastaanotolla kirjataan ja arvioidaan aina samat asiat potilaan haavasta ja sen paranemisesta. Lisäksi haavahoitoon kuuluu oleellisesti haavan valokuvaaminen, joka helpottaa haavan paranemisen seuranta.

Haavapoliklinikalla ja jatkossa haavakeskuksessa mahdollistuu moniammatillinen laadukas haavapotilaan hoito ja se luo myös edellytykset niin kehitys- ja tutkimustyölle kuin koulutukselle.

• Toinen vaihe

Haavakeskushankkeen toisen vaiheen tavoitteena on perustaa koko sairaanhoitopiiriä palveleva haavakeskus. Suunnittelutyö käynnistyi

hanketyöryhmän tutustumiskäynnillä lokakuussa 2009 ruotsalaiseen Skaraborgin haavakeskukseen. Mukana oli hoitajia, lääkäreitä ja jalkaterapeutti. Hankkeeseen liittyen kroonisen haavapotilaan hoitoreitin kehittäminen alkoi marraskuussa 2009 yhteistyössä kirurgian, ortopedian ja traumatologian, ihotauti- ja sisätautiklinikan ja perusterveydenhuollon kanssa. Hoitoreitin tavoitteena on parantaa haavojen ennaltaehkäisyä, varhaista diagnoosin tekemistä, haavapotilaiden oikea-aikaista hoitoa, sujuvaa läheteikäytäntöä ja lyhentää hoitoaikoja sekä yhdenmukaistaa hoitoa ja jälkihoitoa.

Haavapoliklinikalla asioivien potilaiden kokemuksia hoidosta arvioidaan parhaillaan Hyvä hoito -mittarilla. Potilaskyselyn tulokset raportoidaan syksyllä 2010.

Haavahoidosta vastaavien verkosto

Hankkeessa kartoitettiin Varsinais-Suomen alueella toimivat haavahoidosta vastaavat hoitajat. Heille järjestettiin yhteinen koulutus- ja verkostotapaaminen joulukuussa 2009. Verkosto laajenee jatkuvasti, ja tällä hetkellä siihen kuuluu noin 150 hoitajaa erikoissairaanhoidosta, perusterveydenhuollosta ja yksityissektorin hoitolaitoksista.

Haavapoliklinikan hoitajille luotiin oma sähköpostiosoite (haavahoitajat@tyks.fi), jonka kautta hoitohenkilökunta voi esittää haavahoitoon liittyviä kysymyksiä tai ilmoittaa liittyemisestä haavavastaavien verkostoon. Haavanhoitoon liittyvien koulutustilaisuuksien järjestäminen on myös oleellinen osa haavapoliklinikan hoitajien työtä.

Lisätietoa Haavakeskushankkeesta löytyy Haava-lehdestä 1/2010.

Weronica Gröndahl, sh, TtM, hoitotyön asiantuntija/TYKS/kirurgian klinikka

Annika Lindblom, oh/TYKS/kirurgian klinikka

Tarja Niemi, plastiikkakirurgi/TYKS/kirurgian klinikka

Tuija Lehtikunnas, yh/TYKS/ortopedian ja traumatologian klinikka

Ritva Koskinen, yh/TYKS/ortopedian ja traumatologian klinikka

Heli Kallio, sh, auktorisoitu haavahoitaja/TYKS/ortopedian ja traumatologian klinikka

Sini Eloranta, sh, TtT, suunnittelija/VSSHP

Psykiatriassa ansiokas koulutuspaketti

Markku Näveri

Psykiatrian tulosalue on järjestänyt laajamittaisen ja monipuolisen psykoterapian täydennyskoulutuskokonaisuuden. Koulutus alkoi tammikuussa 2009 ja päättyi toukokuussa 2010. Paketti on koostunut täydennyskoulutuspäivistä, joista jokaista on seurannut syventävän osion seminaari.

Osastonhoitaja, koulutuskoordinaattori **Olli Oranta** kertoo syventävään osioon valitun tulosalueen hoitohenkilökuntaa. Heistä 17 opiskelijaa sai opinnot päätökseen 19. toukokuuta. Osion tavoitteena oli lisätä psykoterapeuttisia valmiuksia, jotka riittäisivät pohjaksi myös varsinaiseen psykoterapiakoulutukseen.

Täydennyskoulutuspäivät, joihin siis myös syventävän osion opiskelijat osallistuivat, oli tarkoitettu koko psykiatrian tulosalueen henkilökunnalle. Näiden tavoitteena oli ammatitaidon ja osaamisen lisääminen. Osallistujia oli myös alueen sosiaalitoimesta eli lastensuojelusta sekä Turunmaan psykiatriasta. Keväällä 2009 luentojen järjestämisvastuu oli lastenpsykiatrialla, syksyllä nuorisopsykiatrialla ja keväällä 2010 aikuispsykiatrialla. Koko koulutuspaketti käsitti 15 täydennyskoulutuspäivää ja samoin 15 syventävän osion seminaaria. Syventävän osion kurssikkaat perehtyivät lisäksi alan kirjallisuuteen.

Syventävän osion koulutettavat saivat todistuksensa, kukat ja kakukahvit 19. toukokuuta. Psykoterapeutti Florence Schmitt (vas.) kertaa kurssikokemuksia ja kiittää osallistujia.

Koulutuksen sisällön suunnitteli työryhmä: ylihoitaja **Anita Birstolin**, erikoislääkäri **Sinikka Luutonen**, ylilääkäri **Pirkko Manelius**, ylilääkäri **Tarja Multala**, osastonhoitaja **Olli Oranta**, ylilääkäri **Anders Sandqvist** ja psykoterapeutti **Florence Schmitt**. Jälkimmäinen toimi myös syventävän osion kouluttajana.

– Tavoitteenamme oli hyödyntää alueellista psykiatrista osaamista, ja tässä onnistuimme hienosti. Tiedon ja osaamisen jakaminen on kiittävästi mielletty osaksi omaa työtä. Yleisömenestyskin oli mainio: esimerkiksi kevään 2010 viidelle koulutuspäivälle osallistui kullekin aina vähintään 140 kuulijaa, Olli Oranta sanailee tyytyväisenä.

Kuva: Markku Näveri

SARVESTA HÄRKÄÄ

Päluottamusmiehet kirjoittavat tällä palstalla vuorotellen ajankohtaisista aiheista.

Politiikka? Strategia? Taasko tätä?

Pirjo Penger
Jyryn päluottamusmies

Tämä politiikka koskee jokaista sairaanhoitopiirin työntekijää. TYKSin erityisvastuualueelle (VSSHP ja SatSHP) on nimittäin laadittu vuosille 2010–2015 opetus- ja koulutuspolitiikka, jossa huomioidaan henkilöstön perus-, jatko- ja täydennyskoulutustarpeet. Kylläisenä laadittiin raamit henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelmalle eli oskelle politiikan tavoitteiden konkretisoimiseksi ja käytännön toimenpiteiden suunnittelemiseksi. Oske-suunnitelmaa työstetään parhaillaan eri työryhmissä.

Syntyneen opetus- ja koulutuspolitiikan avulla varmistetaan toiminnan edellyttämä ydinosaaminen yhteistyössä alueen koulutusorganisaatioiden kanssa, vaikutetaan perus- ja jatkokoulutuksen työelämälahtoisuuteen sekä varmistetaan sairaanhoitopiiriin vetovoimaisuus koulutus-, harjoittelu- ja työpaikkana. Tarkoitus on myös perus- ja jatkokoulutuksen jälkeisellä strategia- ja tarvelähtöisellä täydennyskoulutuksella varmistaa sairaanhoitopiiriin henkilöstön ja esimiesten osaamisen kehittyminen.

Paperilla tämä kuulostaa erittäin hyvältä, mutta tuo suuret haasteet arkipäivään, kun aika jo kuluu suurimmaksi osaksi perustyön tekemiseen. On huolehdittava siitä, että politiikka koskettaa aidosti kaikkia ammattiryhmiä niin, että eri ammattiryhmien erityispiirteet pystytään huomioimaan, vaikkakin peruslähtökohdalla on yhtenäisten käytäntöjen luominen koko ERVA-alueelle.

Olet saattanut olla mukana opetus- ja koulutuspolitiikan kehittämisessä, sillä 450 henkilöstön edustajalle lähetettiin kysely, jolla selvitettiin henkilöstön näkemyksiä nykyisistä ja tulevaisuuden osaamistarpeista. Keskeisiksi tulevaisuuden haasteiksi koettiin ammatillinen perus- ja erityisosaaminen, johtamisosaaminen ja

työssä tapahtuvien muutosten hallintaitojen turvaaminen, samoin kuin tietotekniset taidot.

Opetus- ja koulutuspolitiikan monista tärkeistä tavoitteista nostan esiin muutaman:

Hyvään perehdytykseen on oltava tarpeeksi resursseja. Perehdyttäminen systemaattisesti niin, että siihen varataan ajallisia ja muita resursseja, auttaa uusia työntekijöitä ja opiskelijoita tuntemaan työpaikkansa, sen arvot, tavoitteet ja toimintatavat.

Täydennyskoulutuksen resursseihin kiinnitetään myös huomiota; samoin koulutuksen käytännön ohjeistukseen virkavapaista ja korvauksista alkaen. Toivottavasti koulutuspolitiikan myötä myös joidenkin esimiesten asenne työntekijöiden koulutustarpeeseen saadaan myönteiseksi. Niin kauan, kuin meillä on yksikin esimies, joka on sitä mieltä, että ”kyllä sinä tuon hommasi osaat, ei siinä mitään koulutusta tarvita” tai torppaa pääsyn sisäiseen koulutukseen todeten sen vain turhaan kuluttavan työaika, työsrakaa riittää. Yhtenä tavoitteena kun on, että täydennyskoulutukseen osallistuminen lisääntyy entisestään ja saavutetaan keskimääräinen seitsemän koulutuspäivän määrä/henkilö vuosittain.

Johtamisosaamisen kehittäminen ja sen varmistaminen jo rekrytointivaiheessa sekä johtamistaitojen säännöllinen arviointi löytyvät myös tavoitteista, mikä on ensisijaisen tärkeää. Esimiehen johtamistaitojen merkitys työyhteisön hyvinvoinnille on tunnetusti suuri. Hyvä esimies on oikeudenmukainen, tasapuolinen, luotettava asiantuntija, jolta henkilöstö saa tukea ristiriitatilanteissa. Hyvä johtaja kantaa vastuuta – myös alaisistaan.

Kansainvälinen ravitsemustieteen palkinto Isolaurille ja Salmiselle

Tuula Vainikainen

Turun yliopiston professorit **Erika Isolauri** ja **Seppo Salminen** saivat arvostetun ravitsemustieteen palkinnon (The IDF Elie Metchnikoff Prize 2010) pioneerityöstään ihmisen ravitsemuksen ja suoliston mikrobiston vaikutusten tutkimuksessa.

Isolauri on koulutukseltaan lastenlääkäri ja hän työskentelee Turun yliopiston lastentautiopin professorina ja ylilääkärinä Turun yliopistollisen keskussairaalan lastenkliniikassa. Professori Seppo Salminen on ravitsemustoksilogi ja elintarviketutkija, joka toimii elintarvikekehityksen professorina ja Funktionaalisten elintarvikkeiden kehittämiskeskuksen johtajana Turun yliopistossa.

Professori **Elie Metchnikoffin** mukaan nimetty palkinto myönnetään tieteellisistä keksinnöistä ja se jaettiin nyt toisen kerran IDF:n (International Dairy Federation) kongressin yhteydessä Tromssassa 9.6.2010. Palkinto jaetaan kolmessa kategoriassa (mikrobiologia, bioteknologia sekä ravitsemus ja terveys). Isolauri ja Salminen palkittiin ravitsemuksen ja terveyden kategoriassa.

Isolauri käynnisti maitohappobakteerien merkitystä lasten allergioiden ennaltaehkäisyssä selvittävän NAMI-tutkimusohjelman TYKSissä ja Turun yliopistossa vuonna 1997. NAMIn kliininen potilastutkimus tapahtuu TYKSin lastenkliniikassa ja ohjelma on saanut tutkimusrahoitusta mm. TYKSin EVO-rahoista.

Kuva: Katja West

Erika Isolauri ja Seppo Salminen

Palkitsemistilaisuudessa mukana olleet menestyjät yhteispotretissa.

Vuoden 2009 menestyjät palkittiin

Markku Näveri

Vuoden Menestyjä -kannustepalkinnon jakoperusteina ovat mm. toimintatapojen kehittäminen tehokkaammiksi ja joustavammiksi, työtehtävien erittäin menestyksellinen hoitaminen vaikeissa tai poikkeuksellisissa oloissa sekä työyksikön oma-aloitteisuus työpaikan palvelukulttuurin, ilmapiirin, oppimistapojen tai osaamisen muuttamiseksi ja edistämiseksi.

Hakemuksia saatiin tällä kertaa 72 kappaletta. Niiden piirissä oli yhteensä 1332 henkeä. Näistä seuloitui palkittaviksi 17 työryhmää, osastoa tai yksittäistä työntekijää (kaikkiaan 261 henkilöä). Palkitut jakavat 32 875 euron potin

Vs. sairaanhoitopiirin johtaja Turcka Tunturi ja henkilöstöjohtaja Nina Vainio luovuttivat palkituille kunniakirjat ja ruusut 28. toukokuuta. Päätteeksi herkuteltiin kakkukahvein.

Konservatiivisen hoidon tulosryhmä:

TYKSin kipupoliklinikan ja kuntoutusosaston yhteinen työryhmä (12)

Poliklinikan ja osaston yhteistyönä on järjestetty kivun ensitietopäiviä vuodesta 2007 kahdesti vuodessa. Klinikoiden välisellä yhteistyöllä on pystytty luomaan uusi toimintamuoto, joka yhtenäistää kivun hoidon ja kuntoutuksen periaatteita klinikoiden välillä.

Sisätautien klinikan erikoistuvan vaiheen lääkärit (25)

Ovat osoittaneet poikkeuksellista joustavuutta ja organisoitukykyä töiden järjestämisessä. Tätä tarvittiin erityisesti syksyllä pandemian aikana.

Lastentautien poliklinikan päivystysvastaanoton hoitohenkilökunta (15)

Poliklinikalla annettava neuvonta on vastuullista ja vaatii erityisosaavaa ammattitaitoa sekä tieto-aidon jatkuvaa kehittämistä. Puhelinneuvonta vie aikaa ja resursseja. Tärkeintä neuvonnassa on löytää lukuisten soittajien joukosta ne lapset, jotka vaativat välitöntä sairaalahoitoa.

Tuberkuloosin avohoidosta vastaavat hoitajat, pkl 120 (3)

Tuberkuloosin valvottu avohoito on haasteellinen, luovuutta

vaativa, itsenäinen työ, joka vaatii vahvaa sitoutumista. Hoitaja toimii potilaan omahoitajana sekä koordinoi hoidon käytännön toteutuksen yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Työ edellyttää päätöksentekoa sekä vastuunottoa muuttuvissa ja yllättävissäkin tilanteissa.

Sairaalahygienia- ja infektion torjuntayksikkö (14)

Pandeemisen H1N1-influenssaepidemian hoito sekä siihen liittyvä tiedottaminen onnistuivat niin, että sairaalan muu toiminta jatkui häiriöttä. Järjestettiin useita koulutustilaisuuksia ja henkilökunta ohjeistettiin hyvin.

Operatiivisen hoidon tulosryhmä

TYKSin Raision sairaalan osasto 284:n hoitohenkilökunta (30)

Perehtyminen, uusien hoitokäytäntöjen oppiminen päiväkirurgisen toiminnan myötä ja kahden eri yksikön hoitokulttuurin yhteensovittaminen olivat suuri haaste koko henkilöstölle ja ovat vaatineet kaikilta huomattavaa työpanosta.

Naistenklinikan osasto 310 (30)

Remontin vuoksi useita muuttoa. Toiminta on ollut erittäin menestyksellistä vaikeissa ja muuttuvissa olosuhteissa.

Erikoislääkäri Miretta Tommila

Tommila on järjestänyt esimerkillisesti erikoistuvien lääkärin monimutkaisen koulutuskierron. Kierro voidaan nyt toteuttaa yksilöllisesti koulutettavien tarpeiden mukaan. Hän on myös järjestänyt erikoistuvien lääkäreiden alkuperähdityksen sekä toimivan palautejärjestelmän. Hänen ansiostaan erikoislääkärikoulutuksen käytännön koulutus on uudistunut, mikä on lisännyt TYKSin houkuttelevuutta anestesiolgian ja tehohoidon erikoislääkäritutkinnon koulutuspaikkana.

Huollon palvelujen tulosyksikkö

Työnjohtaja Nina Nolvi, Timo Ylitalo ja potilaskuljetajat A-, U- ja T-sairaalassa (16)

Toimintaa on kehitetty pitkäjänteisesti jo vuosia. Samaan aikaan on pystytty reagoimaan erikoissairaanhoiton toiminnan muutoksiin. Potilaskuljetukset TYKSissä ovat yhä kriittisempi palvelu, koska erikoissairaanhoiton

toiminta muuttuu yhä nopeampitempoiseksi. Sisäisten potilaskuljetusten määrässä oli kasvua edellisvuoteen 25 %. Se on pystytty hoitamaan ilman henkilökunnan lisäyksiä.

Monistamo (2)

On toiminut poikkeuksetta tunnuksensa Brilliant Service mukaisesti. Palvelu ystävällistä, joustavaa ja nopeaa.

Tyks-Sapa-liikelaitos

Päivystyslaboratorio (60)

Päivystyslaboratorion vuotta ovat sävyttäneet erilaiset muutokset ja niiden suunnittelut. Näiden keskellä on pystytty tehostamaan toimintaa ja onnistuttu palvelemaan asiakkaita yhä paremmin. Atk-katkojen vuoksi vapaaehtoiset työntekijät saapuivat ylimääräisiin työvuoroihin ja työntekijät tekivät tarvittaessa pidennettyä työpäivää.

Kuva: Markku Näveri

VSSHP hallintokeskus

Hallintotoimisto (10)

On ansiokkaasti kehittänyt ja yhtenäistänyt toimintatapojaan uuden tehtävä- ja vastuujonon myötä. Lisäksi he ovat luoneet yhtenäistä toimintakulttuuria koko piirin alueelle. Kielenkääntäjät ovat hyvällä työnjaolla ja tehokkaasti hoitaneet ruotsinkielisten potilaiden hoitoon liittyvien asiakirjojen kääntämisen.

Opetuskoordinaattori Tiina Tarr

Kyseessä on sh-piirissä uusi tehtävä, jota Tarr on menestyksellisesti hoitanut. Hän on aktiivisesti ja oma-aloitteisesti kehittänyt toimintatapoja ja näin selkeyttänyt hoitoalan koulutustoiminnan käytäntöjä ja helpottanut yksiköiden työmäärää.

Psykiatrian tulosalue:

Halikon sairaalan kuntoutusosasto (26)

Osastolla tehtiin kesällä merkittävä tulosalueen avohoitopainotteisen strategian mukainen uudistus yhdistämällä kaksi osastoa ja vähentämällä sairaansijoja. Muutos tehtiin nopeasti, kun piti äkkiä reagoida syntyneeseen toiminnalliseen tilanteeseen.

Varhaiskuntoutuksen työryhmä VAKU (5)

Muutoksella modernisoitiin merkittävästi mielenterveyskuntoutusta Kaarinan alueella.

Loimaan aluesairaala:

Fysioterapiaoosasto (7)

Uuden työkierto-toimintamallin edistyksellinen käyttöönotto. Työkierto on koettu erittäin antoisaksi ja työntekijöitä motivoivaksi. Työpaikan toiminnan ja työntekijöiden tunteminen auttaa fysioterapiapotilaan jatkofysioterapian järjestämistä ja potilaan siirtymistä erikoissairaanhoitosta perusterveydenhuoltoon suunnitellummin.

TYKS Vakka-Suomen sairaala:

Sairaanhoiton hallinto/moniammatillinen tiimi (4)

Kiitettävä työsuoritus hallinnon asioiden kaikinpuolisen sujuvuuden edistämiseksi VSSHP:n uusien organisaatio-uudistusten astuessa voimaan vuoden 2009 alusta. On vaatinut kaikilta paljon uuden opettelua ja mm. toistuvaa joustamista työajoissa, jotta asiat on saatu hoidettua jouhevasti. Sitoutuneisuus on ollut suurta ja työmäärä kohtuuttoman suuri.

UUSIA VIRAN- JA TOIMENHALTIJOITA

TURUN YLIOPISTOLLINEN KESKUSSAIRAALA

Anestesiologian, tehohoidon, ensihoidon ja kivunhoidon klinikka

Mäkinen Marja-Liisa, sairaanhoitaja ..... 1.5.

Ihotautien klinikka

Ojala Sari, perushoitaja ..... 1.6.

Kirurgian klinikka

Alho Lilian, osastonsihteeri ..... 1.6.

Böling Linda, sairaanhoitaja ..... 31.5.

Halonen Tiina, sairaanhoitaja ..... 1.6.

Hietaniemi Mira, sairaanhoitaja, varahenkilö ..... 1.6.

Nieminen Päivi, sairaanhoitaja ..... 1.5.

Sarjomaa Mari, sairaanhoitaja ..... 23.8.

Stenfors Piia, apulaisosastonhoitaja ..... 1.6.

Korva-, nenä- ja kurkkutautien klinikka

Piippo Lucie, sairaanhoitaja ..... 1.8.

Laitoshuolto

Hakala Virpi, laitoshuoltaja ..... 10.5.

Leppänen Päivikki, laitoshuoltaja ..... 24.5.

Niittynen Minna, laitoshuoltaja ..... 10.5.

Ohtonen Pirkko, laitoshuoltaja ..... 17.5.

Riskamo Raija, laitoshuoltaja ..... 17.5.

Tähtinen Kati, laitoshuoltaja ..... 10.5.

Lastentautien klinikka

Erkkilä Kaisa, sairaanhoitaja ..... 1.6.

Niemelä Jussi, erikoistuva lääkäri, varahenkilö ..... 31.5.

Salminen Heljä, sairaanhoitaja ..... 1.6.

Naistentautien ja synnytysten klinikka

Heikkonen Hanna-Kaisa, sairaanhoitaja ..... 1.5.

Joronen Kirsi, erikoistuva lääkäri ..... 1.5.

Laitio Pia, kätilö ..... 1.6.

Rinne-Kanto Jutta, sairaanhoitaja ..... 1.5.

Ortopedian ja traumatologian klinikka

Virolainen Petri, ylläkäri ..... 1.9.

Silmätautien klinikka

Karesvuo Petteri, erikoistuva lääkäri ..... 1.4.

Linnavuori Sakineh, perushoitaja ..... 5.5.

Syöpötautien klinikka

Jaakola Jenni, sairaanhoitaja ..... 2.8.

Leskinen Susanna, sairaanhoitaja ..... 1.6.

Rekunen Maijastiina, sairaanhoitaja ..... 1.6.

Saaranto Sari, sairaanhoitaja ..... 1.6.

Wilén Päivi, osastonhoitaja ..... 1.6.

Teknisten palveluiden tulosyksikkö

Lyijynen Tommi, ammattimies ..... 31.5.

Pylkkänen Hannu, tuotantopäällikkö ..... 1.6.

LOIMAAN ALUESAIRAALA

Akuutin hoidon toiminnallinen kokonaisuus

Heikkonen Kirsi, sairaanhoitaja ..... 1.7.

Lankinen Päivi, sairaanhoitaja ..... 1.5.

Kirurgisen hoidon toiminnallinen kokonaisuus

Selinheimo Tuire, sairaanhoitaja 1.1.11

Konservatiivisen hoidon toiminnallinen kokonaisuus

Lehti Kaisa, perushoitaja ..... 1.7.

Mattila Merja, apulaisosastonhoitaja ..... 1.7.

Passila Jenni, sairaanhoitaja ..... 1.6.

PSYKIATRIAN TULOSALUE

Aikuispsykiatrian tulosyksikkö

Aaltonen Marjut, apulaisosastonhoitaja ..... 1.5.

Hannula Maria, psykologi 1.10.09

Hautaviita Aija, psykologi ..... 1.6.

Lahti Tarja, apulaisosastonhoitaja ..... 1.5.

Laiho Pia, sosiaalityöntekijä ..... 1.3.

Lehtonen Erja, mielenterveyshoitaja, varahenkilö ..... 20.9.

Makkonen Sinikka, sairaanhoitaja, varahenkilö ..... 10.5.

Marjander Tarja, apulaisosastonhoitaja ..... 1.4.

Merenheimo Ulla, erikoislääkäri ..... 1.6.

Räihä Taru, sairaanhoitaja, varahenkilö ..... 1.5.

Sormunen Vesa, apulaisosastonhoitaja ..... 1.5.

Suomi Leena, apulaisosastonhoitaja ..... 1.5.

Toivonen Markku, ylilääkäri ..... 1.4.

Tuppurainen Tytti, apulaisosastonhoitaja ..... 1.6.

Uusinkangas Heli, sosiaalityöntekijä ..... 10.5.

Vainila Veera, sairaanhoitaja, varahenkilö ..... 1.1.

SALON ALUESAIRAALA

Sisätautiyksikkö

Manner Laura, sairaanhoitaja ..... 1.6.

Sisätautien valvontayksikkö

Laine Krista, sairaanhoitaja ..... 1.6.

Anttila Sanna, sairaanhoitaja ..... 1.6.

Synnytys- ja naistentautien yksikkö

Sorsa Pauliina, kätilö ..... 1.5.

TYKS-SAPA-LIIKELAITOS

Kliinisen neurofysiologian yksikkö

Laaksonen Satu, erikoislääkäri ..... 1.5.

Puhakka Antti, erikoislääkäri määrääkäsi ..... 1.5.

Tykslab

Kiertokari Niina, laboratoriohoitaja ..... 1.5.

Koljonen Paula, laboratoriohoitaja ..... 1.5.

Kurkijärvi Riikka, erikoislääkäri ..... 1.6.

Saarimies Jukka, sairaalakemisti ..... 1.5.

Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus

Savolainen Johanna, röntgenhoitaja ..... 3.5.

Teirmaa Tomi, erikoislääkäri ..... 1.5.

Toivonen Tiiu, röntgenhoitaja ..... 1.5.

Virtanen Miia, erikoistuva lääkäri ..... 1.4.

VSSHP HALLINTOKESKUS

Hoitotyön toimisto

Hassinen Tiina, suunnittelija ..... 1.4.

Taloussuunnittelutoimisto

Kankaanranta Pirjo, suunnittelija ..... 1.5.

KIITOS

Sydämellinen kiitos kaikille kaikesta.

Lämmöllä

Riitta-Liisa Sainio

Sydämelliset kiitokset merkkipäivääni muistaneille.

Merja Koskinen

VÄITELLEITÄ

LL Keijo Mäkelän väitöskirja, suomenkielisel-tä nimeltään Lonkan tekonivelleikkaus Lonkan nivelrikon takia. Kansallinen väestöpohjainen rekisterianalyysi, tarkastettiin 12. toukokuuta. Mäkelä toimii erikoislääkärinä TYKSin ortopedian ja traumatologian klinikalla. Väitös kuuluu ortopedian ja traumatologian alaan.

LL Liisi Rautavan väitöskirja, suomenkielisel-tä nimeltään Syntymäsairaalan ja syntymäajan vaikutus suomalaisten pikkukeskosten ennusteeseen, tarkastettiin 21. toukokuuta. Rautava toimii erikoistuvana lääkärimäntä TYKSin lastenlinikalla. Väitös kuuluu lastentautiopin alaan.

LL Pasi Lehtisen väitöskirja Pienen lapsen uloshengitysvaikeus tarkastettiin 10. kesäkuuta. Lehtinen toimii erikoislääkärinä ja tutkijana TYKSin lastenlinikalla. Väitös kuuluu lastentautiopin alaan.

Uudenkaupungin psykiatrisen sairaala puhelinluetteloon

Fonectan puhelinluettelosta Lounais-Suomi 2010/Vakka-Suomi löytyvät Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän psykiatrian tulosalueen Uudenkaupungin yksiköiden puhelinnumerot nyt aiemmasta poiketen nimellä Uudenkaupungin psykiatrisen sairaala, jossa toimivat aikuispsykiatrian poliklinikka ja osastot, nuorisopsykiatrian poliklinikka sekä lastenpsykiatrian perheyksikkö ja poliklinikka.

Uudenkaupungin yksiköt ovat 1.1.2006 lukien olleet ilman virallista nimeä organisaatiomuutoksen vuoksi. Psykiatrisen sairaalan nimi Uudessakaupungissa oli vuoden 1993 loppuun Uudenkaupungin sairaala, kunnes se 1.1.1994 muuttui Uudenkaupungin sairaalan ja Vakka-Suomen aluesairaalan yhdistyttyä Vakka-Suomen sairaalaksi. 1.1.2006 perustettiin psykiatrian tulosalue, jolloin psykiatrian yksiköt jäivät ilman yhteistä nimeä. Nyt vanha nimi toimintaa kuvaavalla lisäyksellä on taas otettu käyttöön.

Marja Heuru
hallintojohtaja

Hospitaalin osoitteenmuutokset

VSSHP:n palveluksessa olevat henkilöt ilmoittavat osoitteenmuutokset omalle esimiehelleen, joka korjaa tiedot henkilörekisteriin.

Muut lehden saajat (myös VSSHP:n eläkeläiset) ilmoittavat muutoksen sähköpostilla, tiedotus@tyks.fi, tai puhelinnumeroon (02) 313 1103.

Salon aluesairaalan eläkeläiset Kesäretki 17.–18.8.2010

Salo–Seinäjoki–Vaasa, jossa yövymme kylpylähotelli Tropiclandiassa, –Kristiinankaupunki–Salo

Helsingin Kaupunginteatterissa esitettävään Viimeinen valssi -näytökseen 11.9.2010 on vielä muutamia lippuja varattavissa.

Kysele lisää Pirjolta, puh. 044 357 5661.

Hyvää kesää kaikille

SuPer TYKS ao 607

Syksyn virkistystarjontaa:

Ohjattu retki Kultarantaan, Naantalien Wanhaan kaupunkiin sekä luento tasavallan presidenttien puolisoista 28.8.2010

Oppaana toimii Aava-Leena Kurki.

Matkan hinta 15 €, joka sisältää bussikuljetuksen Turku – Naantali – Turku, opastuksen, luennon sekä salaattilounaan ravintola Walborgissa.

Sitovat ilmoittautumiset

mika.ronnholm@tyks.fi

6.8.2010 mennessä,

paluuviestissä saat tarkemman ohjelman sekä omavastuun maksuohjeet.

Linja-auto lähtee T-sairaalan

edestä klo 9.30.

Muistathan mainita erikoisruokavalioista tai allergioista ilmoittautumisen yhteydessä, jotta ne voidaan ottaa huomioon.

Linnateatteri esittää

Ohukainen ja Paksukainen

Perjantaina 10.9.2010 klo 19.00

”Hykerryttävä nauru räjähtää ilmoille ja kyynelkin vierähtää poskelle kun elokuva-historian kaikkien aikojen rakastetuin komediapari Ohukainen ja Paksukainen valtaavat Linnateatterin teatterisalini”

Teatterimatkan hinta on 25 €, joka sisältää Linnateatterin syysmenun noutopöydästä sekä teatteriesityksen.

Sitovat ilmoittautumiset

mika.ronnholm@tyks.fi 6.8.2010 mennessä, paluuviestissä saat tarkemman ohjelman sekä omavastuun maksuohjeet.

Muistathan mainita erikoisruokavalioista tai allergioista ilmoittautumisen yhteydessä, jotta ne voidaan ottaa huomioon.

Muista myös lähi- ja perushoitajien perinteinen alueellinen opintopäivä 8.10.2010, ilmoittautuminen täydennyskoulutus-seurannan kautta.

JHL vuokraa Leviltä

Levin keskustan tuntumassa lomahuoneisto, jossa tupakeittiö, mh, makuualkovi, sauna, astianpesukone, jääpakastinkaappi, liinavaatteet 4 henkilölle, kuivauskaappi, oma sisäänkäynti, alakerrassa suksihuoltotila sekä pesukone. Huoneiston sesonkihinta 580 €/vko, muina aikoina 450 €/vko, vrk-maksu 100 €, kesäviikot 300 €.

Tiedustelut ja varaukset JHL ry 114:

Päivi Huhtala, p. 313 0712 tai 040 832 2178

Kristina Mäkelä, p. 313 1784 tai 050 307 4161

(Omittelemalla jäsenille yhdistys antaa vuokratukea.)

Kimmo Jaakkola ja Olli Mäkilä surevat kiinnileikannutta moottoria. Onneksi kalakaverusten tittelit ovat ammattimies ja huoltomies, joten eiköhän moottoriin kuntoon saada.

Kuva: Matti Hyypä

Taas rannalla ruikutettiin

Tiedätkö muuten, mitä löytyy koko Euroopasta lukuun ottamatta Kreikkaa, Espanjaa ja Italiaa? Pieleen meni. Nyt ei puhuta taloudesta, vaan särjestä - siis kalasta.

Matti Hyypä

Särki taas liittyy tämänkertaiseen Hospitaalini numeroon oleellisesti siksi, että se on antanut nimensä TYKSin kalakerholle. Tosin hienossa latinankielisessä asussaan Rutilus. Ehkä joku myös kesällä vahingossa käärii Rutiluksen perkeet tähän lehteen, manaten myöhemmin vahinkoan. Mene ja tiedä.

Merituulen raikkauteen

Rutiluksesta, siis tässä yhteydessä TYKSin kalakerho, puhuttaessa tuntuisi hieman teennäiseltä pohtia kalastuksen hienouksia U-sairaalan kahviossa. Rutiluksen puheenjohtaja Kimmo Jaakkola ja kerhon puuhamiehiksi itseään kutsuva Olli Mäkilä ehdottavat tapaamispaikaksi Rymättylää, nykyisin sanotaan Naantalini Rymättylää, jossa he ovat viikonloppuna kalaretkellä. Mikäpä siinä, voisi sitä sunnuntaita huonomminkin viettää kuin merituulen raikkaudessa. Sovimme tapaamispaikaksi ensimmäisen lossin rannan. Soittelen sieltä, jolloin kalaemelit (lyhyt yhteisnimi **K.Jaakkolalle** ja **O.Mäkilälle**) tulevat vastaan.

Automatka sujui mukavasti. Rymättylän maisemat ovat parhaimmillaan kuin Norjan vuonoissa. Hieman pienemmässä mittakaavassa tosin.

Aina sattuu ja tapahtuu

Ennen televisiota ja muita joukkotiedotusvälineitä yksi yleisimmistä tavoista viihdyttää kinkeripiiriä oli kalajuttujen kertominen päreän valossa. Yksikin mies oli kerran saanut niin paljon kaloja, että ne eivät mahtuneet samaan kasaan. Kalajuttuperinne on säilynyt meidän päiviimme asti yllättävän elävänä. Juttuperinne jatkuu tälläkin kertaa, tosin ilman sitä yli kymmenkiloista lohta.

Ajamme lossirannasta hieman syrjemmälle lähelle kalaemeliä tukikohtia. Saan kuulla edellisen päivän tapahtumista. Tässä lyhennelmä.

– Kimmon veneen moottori leikkasi eilen kiinni. Purimme koneen osiin, jolloin selvisi, että jäähditysjärjestelmään oli pääsyt jokin muovinpala, joka esti veden kierron. Kone kuumeni ja leikkasi niin sanotusti kiinni. Vauriot tutkitaan myöhemmin. Onneksi ei kiertokanki kuitenkaan pamahtanut poikki. Kone vaan yksinkertaisesti hyttyi.

Päätimme käydä katsomassa leikkauspöydällä lepäävää venepotilasta myöhemmin ja keskittyä sitä ennen rantakalastukseen.

Tunnelma tärkein, kalaakin saa tulla

Monet suomalaiset, varsinkin naispuoliset kansalaiset, ovat ihmetelleet, miksi kalaan täytyy niin usein lähteä äijäporukalla. Miksei niinku vois kalastaa ihan yksinkin? Kyse on kalaemeliä mukana tunnelmasta.

– Kyse ei niinkään ole äijäenergiasta, ainakaan kalastusvaiheessa, vaan täydellisestä hermolevosta. Ei siinä tarvitse paljon keskusteluakaan. Varsinkin uistinta heitettäessä tai vedettäessä jokainen keskittyy enemmän omaan päänsä sisäisiin asioihin kuin Kreikan talouskriisiin. Vähät keskustelut liittyvät sopivien uistinten valintaan ja muihin käytännön asioihin. Laineet liplattavat, aurinko paistaa ja mieli tyhjentyy arkisista asioista. Hermot lepäävät.

– Jokaisesta kalareissusta jää mieleen jonkinlainen kokemus. Jos ei muuta niin muistikuva leppoisasta olostä. Ihmeellisintä on, ettei kalan saantikaan aina ole niin tärkeä asia. Tietenkin on mukavaa, jos kalaa tulee, muttei tyhjä kalakassikaan mitään mielihapaa aiheuta. Joskus tietenkin ollaan liikkeellä kuin vanhat kala- ja erämiehet – saaliinhimo silmissä. Kalaretken jälkeen saunassa tai nuotiolla se äijäenergiakin pääsee sitten purkautumaan – kenellä sitä sitten vielä on, kenellä ei.

Kalaemelit ovat tarinoidessaan heitelleet uistinta. Tuuleton ja kaunis ilma ja eemeliä rauhallinen tarinointi herättävät rantakivellä istuvassa ylöskirjaajassakin kaipuun johonkin. Vaikea sanoa minne, koska juuri sillä hetkellä ja siinä paikassa oli harvinaisen mukava olo.

Reaalimaailma vaatimuksineen kolkuttaa karulla tavalla. Siitä Rutiluksesta piti puhua.

Merten vapaus kerhossakin

Merenkulku on vapaata kansainvälisillä vesillä Somalian rannikkoa lukuun ottamatta. Sama vapaus vallitsee myös Rutiluksessa.

– Meillä ei ole jäsenmaksua ja toimintaan pääsevät mukaan kaikki TYKSin ja Paimion sairaalan työntekijät. Jos vaikka Loimaan aluesairaala joku haluaisi mukaan, niin luultavasti otettaisiin. Saamme TYKSiltä toiminta-avustusta vuodessa noin 1 400 euroa. Rahat käytämme lähinnä tapahtumien muonituksiin ja kalakilpailujen palkinnoiksi.

– Ilmoitamme toiminnastamme TYKSin tiedotuslehdessä ja Internetissä. Yksi perinteinen tapahtumamme on vuosittain järjestämämme lapsille tarkoitettu ongintakilpailu. Sen tavoitteena on yhdessäolon lisäksi siirtää onkimis- ja sitä kautta kalastusharrastusta seuraavillekin sukupolville. Joku lapsi tässä taannoin kuulemma

luuli, että kalat kasvavat puikkoina meressä. Samoin olemme järjestäneet vuosittain tapahtumapäivän TYKSin vapaa-ajan keskuksessa Luonnonmaalla.

– Lähtökohtamme on järjestää juuri sellaista toimintaa, mitä jäsenet haluavat. Sinänsä kalastus on Suomessa melko vapaata. Onkia saavat kaikki ja kaikkialla, kun ei toisen mökkirantaan tunge. Uistinta saa heitellä melko vapaasti, kun hankkii valtioneuvoston kalastuskortin lisäksi vieheluvan. Kokonaiskustannus välityspalkkioineen on 55 euroa vuodessa. Verkkokalastus varsinkin avomerellä edellyttää tietenkin hyvien varusteiden hankkimisen lisäksi jo kehittyneempiä taitoja. Toisaalta koko ajan lisääntyvät hylje- ja merimetsokannat ovat viemässä koko verkkokalastuksen mielekkyyden.

Veneelle

Hylkeet ja merimetsot vievät ajatuksemme takaisin pelkkään proosaan ja päätämme lähteä katsomaan venepotilasta. Jo tässä vaiheessa älyän kysyä, miksi muuten olemme juuri Rymättylässä.

– Äitini on täällä kotoisin. Hänen kotitalonsa on tuossa vieressä. Itselläni on täällä ”kuivanmaan” mökki. Olli Mäkilä innostui myös ostamaan alueelta mökin, joten ajattelimme täältä löytyvän kätevästi kaikki jutun tekoon tarvittava rekvisiitta, selvittää Kimmo Jaakkola.

Venettä ja moottoria katsellessamme juttumme alkavat saada yhä laajempia sfäärejä. Kimmo esittelee mökkiään, jonka hän on rakentanut uusiomateriaaleista – siis käyttänyt lähes pelkästään jo aiemmin käytössä olleita tarvikkeita. Lopputulos on uskomattoman hyvä. Tässä vaiheessa Olli Mäkilä lähtee valmistautumaan kotiinlähtöön ja me siirrymme sisätiloihin juomaan kahvia.

Voihan Rutilus

Menessäni rantaan odottamaan lossia, on Olli Mäkilä jo ehtinyt rantaan. Olli kysyy, maistuisiko minulle savustettua siika. Se on kalaemeleiden edellisen päivän saalista. Totta kai maistuu. Olli ottaa laatikosta kaksi savustettua pikkusiikaa. Lautta tulee ja me jatkamme matkaa. Pysähdyn eräälle parkkipaikalle syömään siikoja. Ne maistuvat mainioilta, mutta jokin asia alkaa jäytää mielestä. Sitten välähtää. Ne kuvat. Minulla ei ole yhtään kalankuvaa, vaikka juuri äsken edessäni oli laatikollinen savustettuja siikoja. Voihan Rutilus, mikä laholatva. Voi rannalla ruikuttava rakki. Nyt kaikki luulevat savusiikojen olevan pelkkää kalajuttua. Siksi vakuutan pyhästi syöneeni savukalaa. Tiedän, että ne myös ovat kalaemeleiden saalista, koska Kimmo Jaakkola oli näyttänyt minulle kahvia juodessamme kännykän kameralla otettuja kuvia edellis päivän saalista. MOT.